

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК
Андеррайтинг қўмитаси мажлисининг
20__ йил «__» ____даги
№ ____ – сонли
Баённомаси билан
«ТАСДИҚЛАНГАН»

ЎТ ВА ТАБИЙ ОФАТЛАРДАН МУЛК СУВУРТАСИ
ҚОИДАЛАРИ
(УМУМИЙ СУВУРТА СОҲАСИНИНГ 8-СИНФИ)

Тошкент, 20__

МУНДАРАЖА

1-бўлим. УМУМИЙ ҲОЛАТЛАР	3
2-бўлим. АСОСИЙ ТУШУНЧАЛАР ВА ТАЪРИФЛАР	3
3-бўлим. СУҒУРТА СУБЪЕКТЛАРИ ВА СУҒУРТА ШАРТНОМАНИ РАСМИЙЛАШТИРИШ БЎЙИЧА ЧЕКЛОВЛАР	4
4-бўлим. СУҒУРТА ОБЪЕКТЛАРИ	5
5-бўлим. СУҒУРТА ҲОДИСАСИ	6
6-бўлим. СУҒУРТА ҲОДИСАЛАРИДАН ИСТИСНОЛАР	6
7-бўлим. СУҒУРТА СУММАСИ	7
8-бўлим. СУҒУРТА МУКОФОТИНИНГ ТАРИФЛАРИ (СТАВКАЛАРИ) ВА ТЎЛАШ ТАРТИБИ	8
9-бўлим. СУҒУРТАНИНГ МАКСИМАЛ (МИНИМАЛ) МУДДАТИ, СУҒУРТА ДАВРИ	10
10-бўлим. СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИ ТУЗИШ ТАРТИБИ	11
11-бўлим. СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИНГ КУЧГА КИРИШИ ВА АМАЛ ҚИЛИШ МУДДАТИ	11
12-бўлим. СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИ БЕКОР ҚИЛИШ	12
13-бўлим. СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИНГ БЕКОР ҚИЛИНИШИ	12
14-бўлим. ТОМОНЛАРНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ	13
15-бўлим. СУҒУРТА ДАЪВОЛАРИНИ КЎРИБ ЧИҚИШ ТАРТИБИ	16
16-бўлим. СУҒУРТА ҚОПЛАМАСИ МИҚДОРЛАРИ ВА ТЎЛАШ ТАРТИБИ	16
17-бўлим. СУБРОГАЦИЯ	18
18-бўлим. ТОМОНЛАРНИНГ ЖАВОБГАРЛИГИ	18
19-бўлим. ФОРС - МАЖОР	18
20-бўлим. БОШҚА ШАРТЛАР	19
21-бўлим. СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИ ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ	
22-бўлим. НИЗОЛАРНИ КЎРИБ ЧИҚИШ ТАРТИБИ	19
ИЛОВАЛАР	20

1-бўлим. УМУМИЙ ҲОЛАТЛАР

1.1. Ушбу Ўт ва табиий офатлардан мулк суғуртаси қоидалари (бундан буён матнда «Қоидалар» деб юритилади) Ўзбекистон Республикасининг суғуртани тартибга солувчи қонунчилигига мувофиқ ишлаб чиқилган бўлиб, «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК суғурта компаниясининг (бундан буён матнда Суғурталовчи деб юритилади) мулкларни ўт ва табиий офатлардан ихтиёрий ва мажбурий суғурта қилиш бўйича асосий шартларини белгилайди.

1.2. Ушбу Қоидаларга мувофиқ Суғурталовчи мулкларни ўт ва табиий офатлардан суғурталашнинг аниқ турлари бўйича алоҳида Суғурталаш қоидаларини ишлаб чиқиш ва қўллаш, улар асосида мулкларни суғурталашнинг аниқ шартномаларини ишлаб чиқиш ва тузиш ҳуқуқига эга.

Мажбурий суғуртани амалга оширишда ушбу Қоидалар суғуртанинг ушбу синфини тартибга солувчи қонун ҳужжатларида назарда тутилган шартларга зид бўлмаган қисмида қўлланилади.

1.3. Ушбу Қоидалар асосида Суғурталовчи жисмоний ва юридик шахслар (бундан кейин матнда - Суғурта қилдирувчилар) билан суғурта шартномаларини тузади, уларнинг шартлари суғурта шартномаси амал қиладиган даврда ва ҳудудда суғурталанган мулкларни ўт ва табиий офатлардан шикастланган ёки nobуд бўлган (йўқолган) тақдирда суғурта тўловларини таъминлайди.

2-бўлим. АСОСИЙ ТУШУНЧАЛАР ВА ТАЪРИФЛАР

2.1. Ушбу Қоидаларда қўлланиладиган асосий тушунчалар ва таърифлар, агар алоҳида айтиб ўтилмаган бўлса:

Мол-мулк деганда суғурта жойидаги бинолар ва иншоотлар, савдо ускуналари, мебеллар, оргтехника, сотиладиган товарлар ва бошқалар тушунилади. Суғурталанган мол-мулк рўйхати ушбу шартноманинг ажралмас қисми ҳисобланган 1-иловада келтирилган.

Суғурта шартномаси – ёзма (электрон) келишув, унга кўра Суғурталовчи Суғурта шартномасида шартлашилган тўлов (Суғурта мукофоти) эвазига шартномада назарда тутилган ҳодиса (Суғурта ҳодисаси) юз берганда бошқа тарафга (Суғурта қилдирувчига) ёки шартнома унинг фойдасига тузилган бошқа шахсга (Фойда олувчига) ушбу ҳодиса оқибатида суғурталанган мол-мулкка етказилган зарарни ёхуд Суғурта қилдирувчининг бошқа мулккий манфаатлари билан боғлиқ зарарни шартномада белгиланган сумма (суғурта суммаси) доирасида қоплаш (суғурта товонини тўлаш) мажбуриятини олади, Суғурта қилдирувчи эса белгиланган муддатларда суғурта мукофотларини тўлаш мажбуриятини олади.

Наф олувчи - суғурталанган мулкни сақлашдан қонунга, бошқа ҳуқуқий ҳужжатга ёки шартномага асосланган манфаатга эга бўлган ва суғурта шартномаси унинг фойдасига тузилган жисмоний ёки юридик шахс.

Суғурта полиси – Суғурта шартномаси тузилганлигини тасдиқловчи ва Суғурта қилдирувчи томонидан суғурта мукофоти ёки унинг биринчи қисми тўлангандан сўнг бериладиган (электрон) ҳужжат.

Суғурта суммаси – Суғурта шартномаси билан белгиланадиган, Суғурталовчининг Суғурта шартномаси бўйича Суғурта қилдирувчи олдидаги мажбуриятларининг чекланган ҳажмини ифодаловчи пул маблағлари суммаси.

Суғурта таваккалчилиги – содир бўлиш эҳтимоли ва тасодифидан суғурта ўтказиладиган тахмин қилинаётган ҳодиса.

Суғурта ҳодисаси - Суғурта шартномасида назарда тутилган содир бўлган ҳодиса бўлиб, унинг юз бериши билан Суғурталовчининг Суғурта қилдирувчига суғурта товонини тўлаш мажбурияти юзага келади.

Суғурта мукофоти - Суғурта қилдирувчи суғурта шартномасида белгиланган тартибда ва муддатларда Суғурталовчига тўлаши шарт бўлган суғурта ҳақи.

Суғурта товони - суғурта ҳодисаси юз берганда Суғурта қилдирувчига етказилган зарарни қоплаш учун суғурта суммаси доирасида тўланадиган пул маблағлари.

Франшиза - зарар миқдори маълум миқдордан ошмаганда, бу зарар суғурта ҳодисаси деб эътироф этилмаслиги сабабли Суғурталовчини ҳар қандай тўловлардан озод қилиш. Франшиза суғурта суммасининг фоизи ёки қатъий суммада белгиланиши мумкин ва шартли ҳамда шартсиз франшизаларга бўлинади. Шартли франшизада Суғурталовчи франшизадан ошмайдиган зарар учун жавобгарликдан озод қилинади. Шартсиз франшизада Суғурталовчининг жавобгарлиги франшиза чегириб ташланган зарар миқдори билан белгиланади.

Суғурта ҳудуди - ушбу суғурта амал қиладиган ҳудуд. Суғурта шартномасининг амал қилиши унда кўрсатилган суғурта ҳудудида содир бўлган ҳолатларга нисбатан татбиқ этилади.

Суғурта даври - Суғурта шартномаси амал қиладиган вақт даври. Суғурталовчи Суғурта полисида кўрсатилган суғурта даври мобайнида содир бўлган суғурта ҳодисалари бўйича мажбуриятларни ўз зиммасига олади. Суғурта даври Суғурта шартномасида қатъий белгилаб қўйилади.

Шартнома бўйича Томон - Суғурталовчини ёки Суғурта қилдирувчини англатади.

Суғурта объектини видео қайд этиш (видеофиксация) - суғурта объектини мониторинг қилиш (текшириш) мақсадида амалга ошириладиган, Суғурталовчининг мобил иловаси ёки веб-сайти орқали суғурта шартномаси тузилган пайтда суғурта объектини 360° форматда суратга олиш жараёнидир.

Суғурталовчининг мобил иловасидаги техник муаммолар туфайли видеога олиш имконияти бўлмаган тақдирда, мижоз 1147 (Мижозларни қўллаб-қувватлаш маркази) рақами орқали Суғурталовчининг вакилларига мурожаат қилади ва юзага келган муаммо ҳақида хабар беради. Сўнгра Суғурталовчининг кўрсатмаларига амал қилган ҳолда, суғурта объектининг фото ва видео тасвирини info@eai.uz расмий электрон манзилига юборади.

Юридик шахснинг бир нечта суғурта объеклари суғурталанган тақдирда, мониторинг ҳар бир суғурта объекти бўйича амалга оширилади. Суғурталовчининг суғурта полиси бўйича жавобгарлиги Суғурталовчининг масъул ходими томонидан видеоёзув маълумлангандан сўнг кучга киради ва қабул қилинган ҳисобланади, шундан сўнг суғурта жавобгарлиги амалдаги ҳисобланади.

Суғурта объектини видео қайд этиш ҳам суғурта ҳодисаси юз берган пайтда амалга оширилиши керак

3-бўлим. СУГУРТА СУБЪЕКТЛАРИ ВА СУГУРТА ШАРТНОМАНИ РАСМИЙЛАШТИРИШ БЎЙИЧА ЧЕКЛОВЛАР

3.1. Ушбу Қоидаларга кўра, Суғурталовчи билан мулк ҳуқуқи (эғалик қилиш, фойдаланиш, тасарруф этиш) асосида эғалик қиладиган мол-мулкни суғурта қилиш шартномасини тузган, шунингдек, мол-мулкни ишончли бошқарувга, ижарага, лизингга, гаровга, сақлашга, воситачиликка, сотишга ва бошқа юридик асосларга кўра қабул қилган юридик ва муомалага лаёқатли жисмоний шахслар ёки яқка тартибдаги тадбиркорлар суғурталанувчилар ҳисобланади.

3.2. Суғурта шартномаси бўйича мол-мулк ҳар қандай юридик ёки муомалага лаёқатли жисмоний шахс томонидан ушбу мол-мулкни сақлашдан қонунга, бошқа ҳуқуқий ҳужжатга ёки шартномага асосланган манфаатга эга бўлган шахс (Наф оловчи) фойдасига суғурта қилиниши мумкин.

3.3. Суғурта шартномасининг Наф оловчи фойдасига тузилиши Суғурта қилдирувчини ушбу Шартнома бўйича мажбуриятларни бажаришдан озод этмайди, агар Шартномада бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса ёки Суғурта қилдирувчининг мажбуриятлари Наф оловчи томонидан бажарилган бўлса.

3.4. Суғурта қилдирувчи ёки Наф олувчида суғурталанган мол-мулкни сақлаб қолишдан манфаатдорлик мавжуд бўлмаган тақдирда тузилган мол-мулкни суғурта қилиш шартномаси ҳақиқий эмас.

3.5. Муомалага лаёқатсиз ёки 18 ёшга тўлмаган жисмоний шахслар, банкротлик ва тугатилиш босқичида бўлган тўловга қобилиятсиз юридик шахслар, шунингдек, қонун ҳужжатларига мувофиқ суғурталовчи томонидан суғурта маҳсулотининг мақсадли сегментига киритилмаган шахслар билан суғурта шартномалари тузилмайди.

3.6. «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК суғурта компанияси ушбу Қоидалар бўйича Суғурталовчи ҳисобланади ва Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мувофиқ суғурта фаолиятини амалга оширади.

4-бўлим. СУҒУРТА ОБЪЕКТИ

4.1. Суғурталанувчининг (Наф олувчининг) суғурталанган мол-мулкка эгалик қилиш, ундан фойдаланиш ва уни тасарруф этиш билан боғлиқ бўлган, Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига зид бўлмаган мулкый манфаатлари суғурта объекти ҳисобланади.

4.2. Ушбу Қоидалар бўйича тузиладиган суғурта шартномалари бўйича қуйидаги кўчар ва кўчмас мулк суғурталаниши мумкин:

- бинолар, иншоотлар, муҳандислик ва ишлаб чиқариш-технологик ускуналар;
- хўжалик иморатлари, алоҳида бинолар, қурилиши тугалланмаган объектлар;
- инвентарь, технологик жиҳозлар;
- хомашё, материаллар, бутловчи қисмлар, товарлар ва шу кабилар;
- квартиралар ва алоҳида хоналар, уларни пардозлаш элементлари;
- ушбу Қоидаларнинг 9-бандида кўрсатилганлардан ташқари бошқа мол-мулк.

4.3. Кўчар мулк фақат жойлашган жойи Суғурта шартномасида (суғурта ҳудудида) кўрсатилган биноларда ёки ер участкасида суғурталанган ҳисобланади. Агар Суғурта шартномасида кўрсатилган суғурталанган мол-мулк жойлашган ҳудуд ўзгарса, у ҳолда Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) жойлашган жойи ўзгарган пайтдан бошлаб 3 (уч) сутка ичида бу ҳақда Суғурталовчига ёзма шаклда ёки ушбу хабарни қайд этиш имконини берадиган бошқа усулда хабар бериши керак, акс ҳолда ушбу суғурталанган мол-мулкка нисбатан Суғурта шартномаси амал қилмайди.

4.4. Ушбу Қоидалар бўйича қуйидагилар суғурталаниши мумкин эмас:

- миллий ва/ёки хорижий валютадаги пуллар;
- акциялар, облигациялар, сертификатлар, гувоҳномалар, омонат ва чек дафтарчалари, кредит карталари ва бошқа қимматли қоғозлар;- қўлёзмалар, режалар, чизмалар, далолатномалар ва бошқа ҳужжатлар, бухгалтерия ва иш дафтарлари, картотекалар;
- моделлар, макетлар, кўргазмали қуроллар, намуналар, шакллар, шунингдек намунавий намуналар ва шу кабилар;
- қимматбаҳо металллардан ёки қимматбаҳо тошлардан ясалган буюмлар, ёмбилардаги ва тайёр буюмлар кўринишидаги қимматбаҳо металллар;
- расмлар, картиналар, ҳайкаллар, маркалар, тангалар коллекциялари ва бошқа коллекциялар ёки санъат асарлари.
- компьютер ва шунга ўхшаш тизимларнинг техник ахборот ташувчилари (перфокарталар, магнит ленталар, кассеталар, дискетлар, магнит дисклар ва бошқа маълумот ташувчилар);
- портловчи моддалар; - транспорт воситалари, кўчма қурилиш, қишлоқ хўжалиги ёки бошқа машиналар, мотоцикллар, мопедлар, тиркамалар ва шатакчилар; турар жой вагончалари, кўчма уйчалар ва уларнинг ашёлари;

- суғурталанган бинода жойлашган, лекин Суғурта қилдирувчи мулк ҳуқуқи (эгаллик қилиш, фойдаланиш, тасарруф этиш, ишончли бошқариш, ижара, лизинг, гаров, сақлаш, воситачилик, сотиш) асосида, шунингдек бошқа юридик асосларга кўра тасарруф этмайдиган мол-мулк;
- корхона ходимларининг мол-мулки;
- қишлоқ хўжалиги ҳайвонлари, кўп йиллик дов-дарахтлар ва қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосили;
- авария ҳолатидаги бинолар ва иншоотлар, конструктив элементлар ва муҳандислик тизимлари, шунингдек улардаги мол-мулк;
- Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик қонунчилигига мувофиқ муомаладан чиқарилган ёки муомалада бўлиши чекланган бошқа мол-мулк.

4.5. Юқорида санаб ўтилган мол-мулк томонларнинг алоҳида келишувига биноан суғурта қилиниши мумкин.

5-бўлим. СУҒУРТА ҲОДИСАСИ

5.1. Суғурта ҳодисаси Суғурта шартномасида қайд этилган ва Суғурта даврида содир бўлган, Суғурталовчининг суғурта товонини Суғурта қилдирувчига ёки уни олиш ҳуқуқига эга бўлган бошқа шахсга тўлаш мажбурияти юзага келадиган ҳақиқатда содир бўлган ҳодисадир.

5.2. Ушбу Қоидалар асосида Суғурталовчи Суғурта қилдирувчининг мулкӣ манфаатларини мол-мулк қуйидагилар натижасида шикастланган ёки йўқолган тақдирда суғуртавий ҳимоя қилади:

- олов, газ ва буғ портлашининг таъсири;

- табиий офатлар;

- содир бўлиш вақти ва жойи ноаниқлиги, оқибатлари ноаниқлиги билан тавсифланадиган, инсонлар ўлимига олиб келиши ва моддий зарар етказиши мумкин бўлган ҳалокатли табиий ҳодисалар ва жараёнлар. Табиий офатлар қуйидагиларни ўз ичига олади, аммо булар билан чекланмайди: чакмоқ уриши, zilзила, ўпирилиш, кўчки, сел, бўрон, қуюн, довул, бўрон, қуюн, вулқон отилиши, сув тошқини, тошқин, жала, дўл, ушбу ҳудуд учун ғайриоддий узоқ давом этадиган ёмғирлар ёки кучли қор ёғиши, ер ости сувларининг чиқиши, тупроқнинг чўкиши ва чўкиши, муз остига чўкиш, буюмлар ва дарахтларнинг қулаши.

5.3. Суғурта шартномаси санаб ўтилган барча ҳодисалар, алоҳида ёки таваккалчиликлар рўйхатидан танлаб олинган муайян гуруҳ рўй берган тақдирда тузилиши мумкин.

5.4. Суғурта шартномасида халқаро суғурта бозорининг қоидалари, изоҳлари ва шартларига мувофиқ Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига зид бўлмаган бошқа ҳодисалар ҳам назарда тутилиши мумкин.

6-бўлим. СУҒУРТА ҲОДИСАСИДАН ИСТИСНОЛАР

6.1. Қуйидагилар оқибатида юз берган ҳодисалар суғурта ҳодисалари деб эътироф этилмайди:

- ҳар қандай турдаги ҳарбий ҳаракатлар, фуқаролар уруши ёки уларнинг оқибатлари, халқ ғалаёнлари, иш ташлашлар, локаутлар, ҳарбий ёки фуқаролик ҳокимиятларининг фармойиши бўйича мол-мулкни мусодара қилиш, реквизиция қилиш, хатлаш, йўқ қилиш ёки унга зарар етказиш;

- Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи), у билан бирга яшовчи оила аъзолари ёки унинг ходимлари қасди.

Ушбу Қоидаларга мувофиқ, меҳнат шартномаси (контракт) асосида ишни бажараётган фуқаролар, шунингдек фуқаролик-ҳуқуқӣ шартнома бўйича ишни бажараётган фуқаролар, агар улар Суғурта қилдирувчининг топшириғига биноан ва унинг назорати остида ҳаракат қилган бўлсалар, Суғурта қилдирувчининг ходимлари деб эътироф этилади;

- ўз-ўзидан ёниш, бижғиш, чириш ёки суғурталанган предметларнинг бошқа табиий хусусиятлари;
- иморатларнинг ёки уларнинг бир қисмининг қулаши, агар қулаш суғурта ҳодисаси туфайли юзага келмаган бўлса;
- суғурталанган мол-мулкни қайта ишлаш мақсадида ёки бошқа мақсадларда (масалан, қуриштиш, қайнатиш, дазмоллаш, дудлаш, қовуриш, иссиқ ишлов бериш ва ҳоказо) унга олов, иссиқлик ёки бошқа термик таъсир кўрсатиш орқали ишлов бериш.

6.2. Агар бу ҳақда суғурта шартномасида алоҳида айтиб ўтилмаган бўлса, қуйидагилар оқибатида келиб чиққан зарарлар суғурта ҳодисасига киритилмайди:

- ишлаб чиқариш ва савдодаги узилишлар;
- ижара тўлови тушумлари йўқотилганда;
- фойдани йўқотиш;
- ҳудудни тозалаш ва биноларни бузиш;
- бошқа билвосита зарарлар (масалан, бой берилган фойда, жарима санкциялари, пенялар ва бошқалар), гарчи улар суғурта ҳодисаси туфайли юзага келган бўлса ҳам.

6.3. Шунингдек, агар суғурта шартномасида алоҳида қайд этилмаган бўлса, қуйидагилар оқибатида кўрилган зарарлар суғурта ҳодисаси жумласига кирмайди:

- витриналар, шиша девор витражлари, ҳар бири 1,5 кв. метрдан ортиқ ўлчамдаги дераза ва эшик ойналари, шунингдек дераза ва эшик ромлари ёки бундай ойналар маҳкамланган бошқа ромлар шикастланганда ёки йўқ қилинганда;
- суғурталанган бино ва иншоотларнинг ташқи томонига маҳкамланган устунлар, антенналар, очиқ электр симлари, ёруғлик реклама қурилмалари, плакат тахталари, витриналарнинг ҳимоя соябонлари ёки соябонлари каби буюмларнинг шикастланиши ёки нобуд бўлиши.

6.4. Суғурта шартномасида Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига зид бўлмаган суғурта ҳодисасидан истиснолар рўйхати кенгайтирилиши ёки чекланиши мумкин.

6.5. Суғурта шартномасида томонлар суғурта ҳодисаси (франшизалар) деб эътироф этилмайдиган зарарнинг энг кам миқдорини келишиб олишлари мумкин. Франшиза шартли ёки шартсиз бўлиши мумкин ва суғурта суммасига нисбатан фоизларда ёки мутлақ миқдорда белгиланади:

- шартли (чегирма қилинмайдиган) франшизада Суғурталовчи франшиза миқдоридан ошмайдиган зарар бўйича мажбурият олмайди, бироқ франшиза миқдоридан ошган тақдирда зарарни тўлиқ қоплайди;
- шартсиз (чегириладиган) франшизада Суғурталовчи барча ҳолларда франшиза миқдорини чегирган ҳолда зарарни қоплайди.

7-бўлим. СУҒУРТА СУММАСИ (СУММАСИ)

7.1. Суғурта суммаси Суғурта шартномаси тарафларининг келишувига кўра суғурталанган мол-мулкнинг ҳақиқий қийматидан (суғурта қийматидан) ошмайдиган миқдорда белгиланади. Агар қонун ҳужжатларида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, суғурта манфаати боғлиқ бўлган мол-мулкнинг суғурта шартномаси тузилган пайтда жойлашган жойида тарафларнинг келишуви билан аниқланадиган қиймати бундай қиймат деб эътироф этилади.

Суғурта суммаси Суғурталовчи томонидан Ўзбекистон Республикасининг миллий валютасида ҳам, эркин алмаштириладиган валютада ҳам белгиланиши мумкин.

7.2. Ҳақиқий (суғурта) қиймати:

- бинолар (ишлаб чиқариш, маъмурий, ижтимоий-маданий мақсадларга мўлжалланган ва умумий фойдаланишдаги ва бошқалар), иншоотлар (миноралар, мачталар, агрегатлар ва бошқа ишлаб чиқариш-технологик қурилмалар), хўжалик иншоотлари (гаражлар, омборхоналар, омборхоналар, бостирмалар, ёпиқ майдонлар ва тўсиқлар ва шу кабилар),

алоҳида хоналар (цехлар, лабораториялар, кабинетлар ва шу кабилар) учун - суғурта қилиниши лозим бўлган объектга ўхшаш объектнинг эскириши ва фойдаланиш-техник ҳолатини ҳисобга олган ҳолдаги қиймати миқдорида;

- муҳандислик ва ишлаб чиқариш-технологик асбоб-ускуналар (коммуникация, тизимлар, аппаратлар, электрон-ҳисоблаш техникаси, станоклар, узатиш ва куч машиналари, бошқа механизмлар ва мосламалар) учун - эскириш чегириб ташланган ҳолда, суғурталаниши лозим бўлган предметга тўлиқ ўхшаш предметни сотиб олиш учун зарур бўлган суммадан келиб чиққан ҳолда;

- қурилиши тугалланмаган объектлар учун - Суғурта шартномасини тузиш пайтида ҳақиқатда сарфланган моддий ва меҳнат харажатлари бўйича, ушбу турдаги ишлар ва сарфланган материаллар учун тасдиқланган нархлар, нормалар ва нархлардан келиб чиққан ҳолда;

- товар-моддий бойликлар (товарлар, хомашё, материаллар) учун - уларни тайёрлаш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш харажатлари бўйича, бироқ уларнинг сотиш нархидан юқори бўлмаган миқдорда;

- инвентарь, технологик жиҳозлар, интерьер буюмлари, мебель, жиҳозлар учун - Суғурта шартномаси тузилган пайтда бозорда амалда бўлган нархлар бўйича уларни сотиб олиш қиймати миқдорида;

- уй-рўзгор буюмлари ва уй жиҳозлари, мураккаб аудио, видео ва электрон техника ва электротехника, истеъмол ва фойдаланиш буюмлари учун - суғурталаниши лозим бўлган буюмга тўлиқ ўхшаш буюмни сотиб олиш учун зарур бўлган суммадан келиб чиқиб, суғурталанган мол-мулкнинг эскиришини ҳисобга олган ҳолда;

- хонадонлар ёки турар-жой биноси хонадонидаги алоҳида хоналар, алоҳида турар-жой бинолари ва/ёки хўжалик бинолари учун, шу жумладан хонадон (уй, бино) нинг пардозлаш ва жиҳозлаш элементлари учун - квартиралар (хоналар) сотиб олишнинг ёки мазкур жойда суғурта қилиниши лозим бўлган бинога тўлиқ ўхшаш алоҳида турган бино қуришнинг бозор қиймати миқдорида, бино ёки иншоотнинг эскириши ва фойдаланиш-техник ҳолатини ҳисобга олган ҳолда;

- қимматбаҳо металллар ва қимматбаҳо тошлардан ясалган буюмлар учун - заргарлик буюмларининг воситачилик савдосида одатда белгиланадиган шу турдаги ва сифатдаги буюмлар нархларига мувофиқ белгиланадиган баҳолаш миқдорида.

7.3. Суғурта суммаси Суғурта шартномасида (Суғурта полисида) кўрсатилган ҳар бир суғурталанган объект ёки объектлар мажмуи (гуруҳлари, мол-мулк тоифалари) бўйича алоҳида, мол-мулк қийматини тасдиқловчи тақдим этилган ҳужжатлар асосида ёки эксперт баҳолаш йўли билан белгиланади.

7.4. Агар Суғурта шартномасида суғурта суммаси суғурта қийматидан паст қилиб белгиланган бўлса, Суғурталовчи суғурта ҳодисаси юз берганда Суғурта қилдирувчига (Наф олувчига) у кўрган зарарнинг бир қисмини суғурта суммасининг суғурта қийматига нисбатига мутаносиб равишда тўлаши шарт.

7.5. Агар Суғурта қилдирувчига (Наф олувчига) суғурта товони тўланган бўлса, суғурта суммаси тўланган тоvon миқдорида мос равишда камайтирилади. Суғурта суммаси суғурта товони тўланган пайтдан бошлаб камайтирилган ҳисобланади. Суғурта товони олингандан кейин Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) қўшимча суғурта мукофотини тўлаш йўли билан дастлабки суғурта суммасини тиклашга ҳақли.

7.6. Суғурта шартномасида Суғурталовчининг суғурта тўловлари лимитларини (суғурта товонининг энг кўп миқдорини) битта ёки бир нечта суғурта ҳодисалари учун таваккалчиликлар гуруҳи бўйича белгилаш назарда тутилиши мумкин.

8-бўлим. СУГУРТА МУКОФОТИНИНГ ТАРИФЛАРИ (СТАВКАЛАРИ) ВА ТЎЛАШ ТАРТИБИ

8.1. Суғурта мукофоти суғурта шартларининг таваккалчиликлар рўйхатини ҳисобга олган ҳолда мазкур суғурта синфи бўйича Суғурталовчи томонидан ишлаб чиқилган амалдаги тарифларга мувофиқ сўмда ҳам, эркин алмаштириладиган валютада ҳам белгиланади.

8.2. Суғурта тарифи оддий ва махсус (лойиҳа, рейс, ташиш учун) турларга бўлинади:

Оддий суғурта тарифи суғурта мукофотининг суғурта суммасидан фоизлардаги ставкасини ифодалайди ва оммавий, бир турдаги суғурта шартномалари бўйича суғурта мукофотини аниқлашда Нафланилади;

Махсус суғурта тарифи алоҳида лойиҳа (рейс, ташиш) учун суғурта қопламасини тақдим этишда алоҳида ҳисобланган суғурта мукофоти ставкаси (суммаси) бўлиб, суғурта суммасидан фоизларда ҳам, мутлақ пул ифодасида ҳам аниқланиши мумкин.

8.3. Одатдаги базавий суғурта тарифлари Суғурталовчи томонидан олдинги суғурта тажрибаси бўйича ҳисоб-китоблар асосида, турли манбалардан олинган статистик материаллардан фойдаланган ҳолда, жорий аниқликлар, таваккалчилик портфелининг ўзгариш тенденциялари, «Умумий суғурта» тармоғининг 8-синфи бўйича жорий техник захиралар суммаси ва атроф-муҳитнинг муҳим омилларига қараб белгиланади. Суғурталовчи ҳар бир аниқ ҳолатда суғурта мукофоти миқдорини аниқлашда ташилаётган юк тури, Нафланилаётган транспорт турлари, масофа, қайта юклаш/қайта ортиш пунктлари сони, юкни жўнатиш ва қadoқлаш усуллари, ташишнинг мураккаблиги, хавфнинг тўпланиш эҳтимоли ва бошқалар каби муҳим хавф омилларининг қийматларига қараб базавий суғурта тарифларига тузатиш киритувчи компонентларни (аддитив, мультипликатив) белгилашга ҳақли.

8.4. Махсус базавий суғурта тарифлари эксперт хулосалари асосида белгиланади ва мавжуд тажрибадан Нафланган ҳолда аниқ лойиҳага, уни амалга ошириш шартларига, тадбирни тайёрлаш сифатига ва бошқа муҳим омилларга қараб тузатилади.

1-илованинг 1-жадвалида 8-синф бўйича суғурта операциялари таваккалчилигига таъсир этувчи энг муҳим омиллар келтирилган.

8.5. Брутто суғурта мукофотининг умумий таркиби қуйидагича:

$$P=P_1+P_2+P_3+P_4+P_5,$$

бунда:

P_1 – мукофотнинг таваккалчиликни сотиб олиш харажатларига (агентлик тўловлари) тааллуқли қисми бўлиб, у агентлар билан тузилган келишувларга қараб белгиланади. Суғурта қилдирувчи бевосита мурожаат қилганда нолга тенг бўлиши мумкин;

P_2 - мукофотнинг ишни юритиш харажатларига тегишли қисми бўлиб, бухгалтерия ҳисоботи асосида ҳар чорақда ҳисоблаб чиқилади ва "Л брутто-мукофотнинг фоизи, бироқ М сўмдан кам бўлмаган миқдорда" кўринишида ифодаланади;

P_3 - суғурта операциясининг Нафлилигига тааллуқли мукофотнинг бир қисми, суғурталовчининг ушбу синф ёки маҳсулот бўйича суғурта операциялари рентабеллиги меъёрининг белгиланган сиёсати асосида аниқланади, салбий, ноль ёки ижобий қийматга эга бўлиши мумкин;

P_4 - мукофотнинг олдини олиш чора-тадбирлари захирасига тегишли қисми Суғурталовчининг олдини олиш чора-тадбирлари захирасини шакллантириш сиёсатига мувофиқ белгиланади ва ҳар чорақда кўпи билан бир марта ўзгариши мумкин;

P_5 - актуар ҳисоб-китоб усулларида фойдаланган ҳолда ҳисоб-китоб йўли билан аниқланадиган соф мукофот.

8.6. Суғурта қопламаси бир йилдан кам муддатга, масалан, К кунга тақдим этилганда, суғурта мукофотини ҳисоблаш қуйидаги формула бўйича амалга оширилади:

$$(K/365 \cdot (P_5+P_3) + \max(M; K/365 \cdot P_2)) / (1-a(P_1) - a(P_4)),$$

бу ерда: М - P_2 таърифида келтирилган параметр, (P_1) ва (P_4) эса тегишли равишда агентлик тўловлари ва РПМга ажратмаларга тегишли бўлган суғурта мукофоти қисмининг улушларидир.

Агар К 30 кундан кам бўлса, мукофотни ҳисоблаш Базавий махсус суғурта тарифларини ҳисоблаш схемаси бўйича амалга оширилади.

8.7. P_5 нетто-мукофотини ҳисоблаш учун ёндашувлар 1-иловада келтирилган.

Ҳисобланган суғурта мукофотлари суғурталовчи учун ҳам, суғурта қилдирувчи учун ҳам иқтисодий мақсадга мувофиқлик (мақбуллик) принципларини қаноатлантириши керак. Ҳолатга қараб, Суғурталовчи суғурта мукофотини P_1 , P_3 , P_4 улушларини камайтириш ҳисобига ва мукофотлар захирасини инвестициялашдан олинадиган келгуси даромадларнинг бир қисми ҳисобига камайтириши мумкин.

8.8. Суғурта шартномаси бўйича суғурта мукофотининг умумий миқдори ушбу Қоидаларнинг 11-бандида тавсифланган ҳар бир таваккалчилик (таваккалчиликлар гуруҳи) бўйича таваккалчилик кумуляцияси компонентларини қўшган (айирган) ҳолда суғурта мукофотлари суммаси сифатида аниқланади. Ҳар бир таваккалчилик (таваккалчилик гуруҳи) бўйича суғурта мукофоти суғурта суммаси ва суғурта тарифи миқдорларидан келиб чиққан ҳолда белгиланади.

8.9. 3 ойдан ортиқ бўлмаган муддатга тузилган суғурта шартномалари бўйича суғурта мукофоти бир йўла, узоқроқ муддатга тузилган суғурта шартномалари бўйича эса бир йўла ёки бир неча муддатда тўланади, бунда суғурта мукофотини бўлиб-бўлиб тўлашда суғурта мукофотининг биринчи қисми йиллик жами суғурта мукофотининг камида 25 фоизи миқдорида тўланиши керак, қолган қисми Суғурта қилдирувчи билан келишилган жадвал бўйича тўланади.

Агар суғурта ҳодисаси суғурта мукофотининг навбатдаги қисми тўланишидан олдин юз берган бўлса, Суғурталовчи суғурта тўлови миқдорини аниқлашда, агар Суғурта шартномасида бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса, муддати ўтган суғурта мукофоти суммасини ҳисобга олишга ҳақли.

Суғурта шартномасини тузишда томонлар суғурта мукофотини бўлиб-бўлиб тўлашнинг бошқа тартибини ва навбатдаги суғурта мукофотини белгиланган муддатларда тўламаганлик учун санкцияларни келишиб олишлари мумкин.

8.10. Суғурта мукофоти қуйидагилар орқали тўланиши мумкин:

а) суғурта шартномасида бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса, Суғурта шартномаси имзоланган санадан бошлаб 5 банк куни ичида Суғурталовчининг банк ҳисобварағига нақд пулсиз ўтказма; б) Суғурта шартномаси тузилган кунда Суғурталовчининг банкдаги ҳисоб рақамига нақд пул маблағлари киритилганда;

б) Суғурта шартномаси тузилган кунда Суғурталовчининг банк ҳисобварағига нақд пул маблағлари киритилганда;

в) Суғурта шартномасини тузишда Суғурталовчининг кассасига ёки Суғурталовчининг суғурта агентига нақд пул тўлаш орқали;

г) Суғурта қилдирувчининг иш жойидаги бухгалтерия томонидан иш ҳақидан ушлаб қолинган ҳолда ёки Суғурта шартномасига мувофиқ бошқа молиялаштириш манбалари ҳисобидан Суғурталовчининг ҳисоб рақамига ўтказилган маблағлар.

8.11. Агар суғурта даврида суғурта тўловлари амалга оширилмаган бўлса, Суғурталовчи Суғурта қилдирувчига ёки у кўрсатган шахсга (Суғурталанган шахсга, Наф олувчига) суғурта мукофотининг бир қисмини улар томонидан қилинган харажатларни чегириб ташлаган ҳолда қайтаришга ёки тузилган шартнома шартларига мувофиқ кейинги шартномаларни тузишда суғурта мукофотларига чегирмалар беришга ҳақли.

9-бўлим. СУҒУРТАЛАШНИНГ МАКСИМАЛ (МИНИМАЛ) ДАВРИ. СУҒУРТА МУДДАТИ

9.1. Суғурта шартномаси томонлар ўртасида бир йилгача, бир йил ва ундан ортиқ муддатга ҳамда битта ташиш учун тузилиши мумкин. Бунда суғуртанинг минимал муддати 1 кун ва максимал муддати 3 йилгача.

9.2. Суғурта шартномаси, агар унда бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса, имзоланган пайтдан бошлаб кучга киради, Суғурталовчининг Суғурта шартномаси бўйича суғурта товонини тўлаш бўйича мажбуриятлари эса (агар Суғурта шартномасида бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса):

- нақд пулсиз ўтказишда - суғурта мукофоти ёки унинг биринчи қисми (бўлиб-бўлиб тўлашда) Суғурталовчининг ҳисоб рақамига келиб тушган кундан кейинги кун соат 00 дан бошлаб;

- нақд пул билан тўланганда - суғурта мукофоти ёки унинг биринчи қисми тўланган пайтдан бошлаб.

9.3. Суғурта шартномасининг амал қилиши Суғурта полисида (Шартномада) унинг амал қилиш муддати тугайдиган кун сифатида кўрсатилган куннинг 24 соати ўтгач тўхтатилади.

9.4. Суғурта шартномаси амалда бўлган даврда Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) Суғурталовчига Шартнома тузилаётганда хабар қилинган ҳолатлардаги ўзига маълум бўлган муҳим ўзгаришлар тўғрисида, агар бу ўзгаришлар суғурта таваккалчилигининг ошишига жиддий таъсир кўрсатиши мумкин бўлса, дарҳол хабар бериши шарт.

Ариза-анкетада, Суғурта шартномасида (Суғурта полисида) ва Суғурта қилдирувчига берилган ушбу Қоидаларда (шу жумладан, мол-мулкни ижарага ёки гаровга бериш, мол-мулкнинг бошқа шахсга ўтиши, бинолар, иншоотларни бузиш, қайта қуриш ёки қайта жиҳозлаш, мол-мулкка шикаст етказиш ёки уни йўқ қилиш ва шу кабилар тўғрисида) кўрсатилган ўзгаришлар жиддий ўзгаришлар деб эътироф этилади.

9.5. Суғурта таваккалчилигининг ошишига олиб келадиган ҳолатлар тўғрисида хабардор қилинган суғурталовчи Суғурта шартномаси шартларини ўзгартиришни ёки таваккалчиликнинг ошишига мутаносиб равишда қўшимча суғурта мукофоти тўлашни талаб қилишга ҳақли.

9.6 Агар Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) суғурта шартномаси шартларини ўзгартиришга ёки суғурта мукофотини қўшимча тўлашга эътироз билдирса, Суғурталовчи суғурта шартномасини бекор қилишни ва суғурта шартномасини бекор қилиш натижасида етказилган зарарни қоплашни талаб қилишга ҳақли. Суғурта шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги келишув ёзма шаклда тузилади, тарафларнинг мажбуриятлари эса Суғурта шартномасини бекор қилиш тўғрисида келишув тузилган пайтдан эътиборан, Суғурта шартномаси суд тартибида бекор қилинганда эса - суднинг Суғурта шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги қарори қонуний кучга кирган пайтдан эътиборан бекор бўлади.

Агар Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) Суғурта шартномасини тузишда маълум қилинган ҳолатлардаги жиддий ўзгаришлар тўғрисида Суғурталовчига хабар бермаса, Суғурталовчи Суғурта шартномасини бекор қилишни ва Суғурта шартномасини бекор қилиш натижасида етказилган зарарни қоплашни талаб қилишга ҳақли.

9.7. Суғурталовчи, агар суғурта таваккалчилигининг ошишига олиб келадиган ҳолатлар аллақачон бартараф этилган бўлса, Суғурта шартномасини бекор қилишни талаб қилишга ҳақли эмас.

10-бўлим. СУГУРТА ШАРТНОМАСИНИ ТУЗИШ ТАРТИБИ

10.1. Суғурта шартномаси (2-илова) Суғурта қилдирувчининг суғурта қилиниши лозим бўлган мол-мулк рўйхати илова қилинган ёзма аризаси асосида тузилади. Суғурта шартномаси тузилгандан сўнг ариза унинг ажралмас қисмига айланади.

10.2. Суғурта шартномасини тузишда Суғурта қилдирувчи суғуртага қабул қилинаётган мол-мулкка нисбатан таваккалчилик даражасини аниқлаш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган, ўзига маълум бўлган барча ҳолатлар тўғрисида Суғурталовчига хабар бериши шарт.

10.3. Суғурта шартномасини тузишда Суғурта қилдирувчи ва Суғурталовчи ўртасида Суғурта шартномасининг муҳим шартлари бўйича келишувга эришилиши керак.

10.4. Суғурталовчи ва Суғурта қилдирувчи Суғурта шартномасини тузишда, агар бу Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига зид бўлмаса, ушбу Қоидаларнинг айрим қоидаларини ўзгартириш, тўлдириш ёки чиқариб ташлаш ҳуқуқига эга.

10.5. Таваккалчилик даражаси ўзгарганда Суғурталовчи қўшимча равишда қопланадиган таваккалчиликларга мувофиқ махсус ишлаб чиқилган тарифларни қўллашга ҳақли.

10.6. Суғурта шартномаси томонлар имзолаган битта ҳужжатни тузиш ёки Суғурталовчи томонидан Суғурта қилдирувчига Суғурталовчи томонидан имзоланган Суғурта полисини (3-

илова) топшириш йўли билан тузилиши мумкин. Сўнгги ҳолатда Суғурта қилдирувчининг таклиф этилган шартларда Суғурта шартномасини тузишга розилиги унинг Суғурта полисини қабул қилиши, бу ҳақда Суғурта полисининг иккинчи нусхасига (нусхасига) ёки Суғурта қилдирувчининг ёзма аризасига ёзиб қўйиши ҳамда суғурта мукофотини ёки унинг биринчи қисмини тўлаши билан тасдиқланади.

10.7. Агар суғурта шартномасида беришнинг бошқа муддати назарда тутилмаган бўлса, Суғурта полиси:

а) нақд пулсиз тўловда суғурта мукофоти (унинг биринчи қисми) Суғурталовчининг ҳисоб рақамига келиб тушган кундан бошлаб 3 (уч) календарь кун мобайнида;

б) суғурта мукофоти (унинг биринчи қисми) электрон ўтказма билан тўланган кунда.

11-бўлим. СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИНГ КУЧГА КИРИШИ ВА АМАЛ ҚИЛИШ МУДДАТИ

11.1. Суғурта шартномаси, агар унда бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса, у имзоланган пайтдан бошлаб кучга киради, Суғурталовчининг Суғурта шартномаси бўйича суғурта товонини тўлаш бўйича мажбуриятлари эса (агар Суғурта шартномасида бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса):

- нақд пулсиз ўтказишда - суғурта мукофоти ёки унинг биринчи қисми (бўлиб-бўлиб тўлашда) Суғурталовчининг ҳисоб рақамига келиб тушган кундан кейинги кун соат 00 дан бошлаб;

- нақд пул билан тўланганда - суғурта мукофоти ёки унинг биринчи қисми тўланган пайтдан бошлаб.

11.2. Суғурта шартномасининг амал қилиши Суғурта полисида (Шартномада) унинг амал қилиш муддати тугайдиган кун сифатида кўрсатилган куннинг 24 соати ўтгандан кейин тугатилади.

11.3. Суғурта мукофоти ўз вақтида тўланмаган тақдирда Суғурталовчининг суғурта тўлови бўйича мажбуриятлари суғурта мукофоти Суғурталовчининг банк ҳисобварағига ўтказилган кундан кейинги кун соат 00:00 дан бошлаб кучга киради.

11.4. Суғурталовчининг банк ҳисобварағига пул маблағлари ўтказилган кун суғурта мукофоти тўланган кун деб ҳисобланади.

11.5. Суғурта шартномасининг амал қилиш муддати томонларнинг келишувига кўра белгиланади ва Суғурта шартномасида ва/ёки Суғурта полисида кўрсатилади.

12-бўлим. СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИ БЕКОР ҚИЛИШ

12.1. Суғурта шартномаси исталган вақтда тарафлардан бирининг ёзма аризасига кўра бекор қилиниши мумкин, бу ҳақда шартнома бекор қилинишидан камида ўттиз кун олдин маълум қилиниши шарт.

12.2. Суғурта шартномаси муддатидан олдин бекор қилинган тақдирда тўланган суғурта мукофоти қуйидаги тартибда қайтарилади:

- Суғурталовчи томонидан Суғурта шартномаси шартлари бузилганлиги сабабли Суғурта қилдирувчининг ташаббуси билан Суғурта шартномаси муддатидан олдин бекор қилинганда, суғурта мукофоти тўлиқ қайтарилади;

- томонларнинг келишувига кўра Суғурта шартномаси муддатидан олдин бекор қилинганда, суғурта мукофоти Суғурталовчи томонидан ишни юритиш харажатлари чегириб ташланган ҳолда, суғурта қилдирувчига тугамаган суғурта даврига мутаносиб равишда қайтарилади.

12.3. Суғурта қилдирувчи (Наф оловчи) Суғурта шартномасидан муддатидан олдин воз кечганда Суғурталовчига тўланган суғурта мукофоти, агар Суғурта шартномасида бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса, қайтарилмайди.

12.4. Суғурталовчининг ташаббуси билан Суғурта шартномаси муддатидан олдин суғурта қилдирувчи томонидан суғурта шартномаси шартлари бузилганлиги сабабли бекор қилинганда суғурта мукофоти қайтарилмайди.

13-бўлим. СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИНГ БЕКОР ҚИЛИНИШИ

13.1. Суғурта шартномаси қуйидаги ҳолларда бекор қилинади:

- унинг амал қилиш муддати тугаганда;
- Суғурталовчи томонидан Шартнома бўйича мажбуриятлар тўлиқ ҳажмда бажарилиши (суғурта суммаси миқдоридаги зарарнинг қопланиши);
- суғурта қилдирувчи - юридик шахс тугатилганда;
- Суғурта шартномасини тузган Суғурта қилдирувчи - жисмоний шахс вафот этганда, ҳуқуқ ва мажбуриятлар меросхўрга ўтган ёки Суғурта шартномасида Суғурта қилдирувчи алмаштирилган ҳоллар бундан мустасно;
- Суғурталовчи тугатилганда - қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда;
- суғурта шартномаси суд қарори билан ҳақиқий эмас деб топилганда;
- Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ҳолларда.

13.2. Агар суғурта шартномаси кучга киргандан кейин суғурта ҳодисасининг юз бериш имконияти йўқолган бўлса ва суғурта таваккалчилиги суғурта ҳодисасидан бошқа ҳолатлар бўйича, хусусан, суғурталанган мол-мулкнинг суғурта ҳодисаси юз беришидан бошқа сабабларга кўра нобуд бўлиши туфайли тўхтатилган бўлса, суғурта шартномаси у тузилган муддат келгунига қадар бекор қилинади.

13.3. Суғурта шартномаси ушбу Қоидаларнинг 13.2.-бандида кўрсатилган ҳолатлар бўйича муддатидан олдин бекор қилинганда, Суғурталовчи суғурта мукофотининг суғурта амал қилган вақтга мутаносиб қисмини олиш ҳуқуқига эга бўлади.

13.4. Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) исталган вақтда, агар рад этиш пайтига келиб суғурта ҳодисаси юз бериши имконияти ушбу Қоидаларнинг 13.2.-бандида кўрсатилган ҳолатлар бўйича йўқолмаган бўлса, Суғурта шартномасидан воз кечишга ҳақли.

13.5. Томонлар суғурта шартномасини бекор қилиш нияти тўғрисида, агар суғурта шартномасида хабар қилишнинг бошқа муддати назарда тутилмаган бўлса, суғурта шартномасини бекор қилиш мўлжалланаётган санадан камида 30 кун олдин бир-бирларини хабардор қилишлари шарт.

13.6. Суғурта шартномаси (Суғурта полиси), агар Суғурта қилдирувчи Суғурталовчига била туриб ёлғон маълумотлар тақдим этган бўлса ва Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигида назарда тутилган бошқа ҳолларда ҳақиқий эмас деб топилади.

14-бўлим. ТОМОНЛАРНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

14.1. Суғурталовчи қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- суғурталанган мол-мулкнинг ҳолатини, шу жумладан суғурта аризасида кўрсатилган шартларга мувофиқлигини текшириш;
- Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) томонидан ушбу Қоидалар ва Суғурта шартномаси талабларининг бажарилишини текшириш;
- Суғурталовчига маълум бўлиши биланоқ шикастланган мол-мулкни кўздан кечириш;
- Наф олувчидан Суғурта шартномаси бўйича мажбуриятларни, шу жумладан Суғурта қилдирувчи зиммасидаги, лекин у томонидан бажарилмаган мажбуриятларни, Наф олувчи суғурта товонини тўлаш тўғрисидаги талабни тақдим этганда бажаришни талаб қилиш. Илгари бажарилиши лозим бўлган мажбуриятларни бажармаслик ёки ўз вақтида бажармаслик оқибатлари хавфини Наф олувчи ўз зиммасига олади;
- зарарларни камайтириш учун ўзи зарур деб ҳисоблаган чораларни кўриш, Суғурта қилдирувчининг (Наф олувчининг) ёзма фармойишига биноан унинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишни ўз зиммасига олиш ва зарарларни бартараф этиш бўйича барча ишларни юритиш;

- суғурта таваккалчилигининг ошишига олиб келадиган ҳолатлар тўғрисида хабардор қилинганда, Суғурта шартномаси шартларини ўзгартиришни ёки таваккалчиликнинг ошишига мутаносиб равишда қўшимча суғурта мукофоти тўлашни талаб қилиш, агар Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) Суғурта шартномаси шартларини ўзгартиришга ёки қўшимча суғурта мукофоти тўлашга эътироз билдирса, Суғурта шартномасини бекор қилишни ва Шартноманинг бекор қилиниши натижасида етказилган зарарларни қоплашни талаб қилиш;
- суғурталанган мол-мулк нобуд бўлганлиги, шикастланганлиги ёки йўқолганлиги факти бўйича жиноят иши қўзғатилган тақдирда суғурта товонини тўлашни суд томонидан ҳукм чиқарилгунга ёки терговчи иш юритишни тўхтатиб тургунга қадар кечиктириш;
- суғурта шартномасида кўрсатилган ва қонун ҳужжатларига зид бўлмаган ҳолларда суғурта товонини тўлашни рад этиш;
- агар Суғурта шартномаси тузилгандан сўнг Суғурта қилдирувчи Суғурталовчига ўзига маълум бўлган, суғурта ҳодисаси юз бериш эҳтимолини ва унинг юз беришидан кўрилиши мумкин бўлган зарарлар миқдорини аниқлаш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган ҳолатлар тўғрисида била туриб ёлғон маълумот берганлиги аниқланса, Суғурта шартномасини ҳақиқий эмас деб топишни талаб қилиш. Ҳар қандай ҳолатда ҳам Суғурталовчи томонидан Суғурта шартномаси (Суғурта полиси)нинг стандарт шаклида ёки унинг ёзма сўровида аниқ кўрсатилган ҳолатлар муҳим деб эътироф этилади.

14.2. Суғурталовчи қуйидагиларга мажбур:

- Суғурта қилдирувчини ушбу Суғурта қоидалари билан таништириш;
- Суғурта қилдирувчи томонидан суғурта ҳодисаси юз бериши хавфини ва суғурталанган мол-мулкка етказилиши мумкин бўлган зарар миқдорини камайтирадиган чора-тадбирлар амалга оширилган тақдирда ёки унинг ҳақиқий қиймати ошган тақдирда, Суғурта қилдирувчининг аризасига кўра ушбу ҳолатларни ҳисобга олган ҳолда Суғурта шартномасини тўлдириш ёки ўзгартириш;
- Суғурталовчи томонидан суғурта ҳодисаси деб эътироф этилган ҳолатлар бўйича суғурта товонини Суғурта шартномасида назарда тутилган муддатда тўлаш;
- Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) ва унинг мулкый аҳволи тўғрисидаги маълумотларни ошкор қилмаслик, қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно;

14.3. Суғурта қилдирувчи қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- ушбу Қоидалар билан танишиб чиқиш;
- ўз хоҳишига кўра суғурта таваккалчиликларини танлаш; суғурталанган мол-мулкнинг Суғурталовчи томонидан берилган баҳосидан бошқача баҳоланганлигини исботлаш, шу жумладан мол-мулкнинг ҳақиқий қийматини аниқлаш мақсадида мустақил экспертиза хизматларидан фойдаланиш;
- суғурта шартномасининг амал қилиш даврида Суғурталовчи билан келишган ҳолда, агар мол-мулк тўлиқ бўлмаган суғурта қийматига суғурталанган бўлса ёки мол-мулк қиймати ошган бўлса, қўшимча суғурта мукофоти тўлаган ҳолда Суғурта шартномасига қўшимча келишувни расмийлаштирган ҳолда суғурта суммаси миқдорини кўпайтириш;
- ушбу Қоидалар ва Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ Суғурта шартномасини бекор қилиш;
- Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ Суғурталовчи тўғрисида маълумот олиш;
- суғурта ҳодисасидан кейин қолган мол-мулкни, агар у тикланмаса, ўз функционал вазифаси бўйича фойдаланилиши мумкин бўлмаса ёки тикланиши керак бўлса, лекин бунда тиклаш харажатлари унинг Суғурта шартномаси тузилган кундаги ҳақиқий қийматидан ошиб кетса, Суғурталовчи фойдасига воз кечиш.

14.4. Суғурта қилдирувчи қуйидагиларга мажбур:

- Суғурта шартномасида назарда тутилган миқдорда ва тартибда суғурта мукофотини (суғурта бадалларини) ўз вақтида тўлаш;
- Суғурта шартномасини тузишда Суғурталовчига суғурта ҳодисаси юз бериш эҳтимолини ва унинг юз беришидан кўрилиши мумкин бўлган зарарлар миқдорини аниқлаш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган, ўзига маълум бўлган барча ҳолатлар тўғрисида, агар бу ҳолатлар Суғурталовчига маълум бўлмаса ва маълум бўлиши шарт бўлмаса, шунингдек суғурталанган мол-мулкка нисбатан тузилган ёки тузилаётган барча суғурта шартномалари тўғрисида хабар бериш;
- Шартноманинг амал қилиш даврида Шартнома тузилаётганда Суғурталовчига маълум қилинган ҳолатлардаги ўзига маълум бўлган муҳим ўзгаришлар тўғрисида, агар бу ўзгаришлар суғурта таваккалчилигининг ошишига сезиларли таъсир кўрсатиши мумкин бўлса, Суғурталовчига дарҳол хабар бериш;
- Суғурта шартномаси шартларига кўра суғурта ҳодисаси деб тан олиниши мумкин бўлган ҳодиса юз берганда. Суғурта қилдирувчи:
- суғурта ҳодисаси юз берган кундан бошлаб дарҳол, лекин ҳар қандай ҳолатда, агар Суғурта шартномасида хабар беришнинг бошқа муддати назарда тутилмаган бўлса, 3 кундан кечиктирмай, бу ҳақда Суғурталовчини ёки унинг вакилини хабардор қилиш (суғурта ҳодисаси юз берганлиги тўғрисида дарҳол хабар бериш мажбурияти, Суғурта қилдирувчи каби, агар у суғурта товонини олиш ҳуқуқидан фойдаланиш ниятида бўлса, ўз фойдасига Суғурта шартномаси тузилганлиги ҳақида хабардор бўлган Наф олувчи зиммасига ҳам юклатилади);
- мол-мулкни қутқариш, кейинги шикастланишнинг олдини олиш ва қўшимча зарарнинг юзага келишига олиб келадиган сабабларни бартараф этиш учун дарҳол мумкин бўлган чораларни кўриш, шу жумладан шикастланган мол-мулкнинг қўриқланишини таъминлаш ва Суғурталовчидан олинган барча кўрсатмаларни бажариш;
- Суғурта шартномаси шартларига кўра суғурта ҳодисаси деб тан олиниши мумкин бўлган ҳодиса юз берганда Суғурта қилдирувчи мажбур:
- суғурта ҳодисаси юз берган кундан бошлаб дарҳол, лекин ҳар қандай ҳолатда, агар Суғурта шартномасида хабар беришнинг бошқа муддати назарда тутилмаган бўлса, 3 кундан кечиктирмай, бу ҳақда Суғурталовчини ёки унинг вакилини хабардор қилиш (суғурта ҳодисаси юз берганлиги тўғрисида дарҳол хабар бериш мажбурияти, Суғурта қилдирувчи каби, агар у суғурта товонини олиш ҳуқуқидан фойдаланиш ниятида бўлса, ўз фойдасига Суғурта шартномаси тузилганлиги ҳақида хабардор бўлган Наф олувчи зиммасига ҳам юклатилади);
- мол-мулкни қутқариш, кейинги шикастланишнинг олдини олиш ва қўшимча зарарнинг юзага келишига олиб келадиган сабабларни бартараф этиш учун дарҳол мумкин бўлган чораларни кўриш, шу жумладан шикастланган мол-мулкнинг қўриқланишини таъминлаш ва Суғурталовчидан олинган барча кўрсатмаларни бажариш;
- ёнғин ёки яшин уриши, портлаш ёки авария содир бўлган тақдирда, бу ҳақда дарҳол тегишли органларга (Давлат авария назорати, давлат авария хизмати органлари ва шу кабиларга) хабар бериш;
- Суғурталовчининг вакили келгунига қадар шикастланган мол-мулкни содир бўлган ҳодисадан кейин қандай ҳолатда бўлса, шундай ҳолатда сақлаш. Зарар манзарасини ўзгартириш фақат хавфсизлик нуқтаи назаридан, зарар миқдорини камайтириш мақсадида, Суғурталовчининг розилиги билан ёки Суғурталовчини ҳодиса ҳақида хабардор қилгандан сўнг икки ҳафта ўтгач амалга оширилиши мумкин. Бунда Суғурта қилдирувчига воқеа манзарасини фотосуратлар, видеотасвирлар ёрдамида қайд этиш тавсия этилади;
- шикастланган мол-мулкни ёки унинг қолдиқларини, шунингдек мол-мулкнинг шикастланган қисмлари, деталлари ва ашёларини ёки уларнинг қолдиқларини Суғурталовчига тақдим этиш;
- Суғурталовчининг вакилига шикастланган мол-мулкни монеликсиз кўздан кечириш, зарарнинг сабабларини, миқдорини аниқлаш имкониятини таъминлаш, шунингдек зарарнинг сабабларини аниқлаш ва миқдорини белгилаш учун тузиладиган ҳар қандай комиссияларда Суғурталовчи вакилининг иштирокини таъминлаш;

- Суғурталовчига шикастланган, нобуд бўлган ёки йўқолган мол-мулкнинг тавсифини (рўйхатини) тақдим этиши;
- суғурта ҳодисаси юз берган пайтда нобуд бўлган (йўқолган), шикастланган мол-мулкка нисбатан мулк ҳуқуқи ёки бошқа мулкый манфаат мавжудлигини тасдиқловчи ҳужжатларни (мулк ҳуқуқи тўғрисидаги гувоҳнома, олди-сотди шартномаси, ижара шартномаси ва шу кабиларни) тақдим этиш;
- суғурта товонини тўлаш талаб қилинганда Суғурталовчига ариза билан мурожаат қилиш ва ваколатли органлардан суғурта ҳодисаси юз берганлигини ҳамда етказилган зарар миқдорини тасдиқловчи ҳужжатларни тақдим этиш;
- Суғурталовчини компенсация олиш, учинчи шахслар томонидан шикастланган ёки йўқ қилинган мол-мулкни қайтариш ёки тиклашнинг барча ҳолатлари тўғрисида хабардор қилиш.

14.5. Ушбу Қоидалар ва Суғурта шартномасида назарда тутилган барча хабарлар томонлар томонидан ёзма шаклда ёки хабарлар матни ва санаси қайд этилишини таъминлайдиган алоқа усуллари билан амалга оширилади ёки томонларга тилхат олиб топширилади.

15-бўлим. СУҒУРТА ДАЪВОЛАРИНИ КЎРИБ ЧИҚИШ ТАРТИБИ

15.1. Суғурталовчининг суғурта товонини тўлаш мажбурияти юзага келиши мумкин бўлган ҳодиса юз берганда Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи):

- Суғурталовчини ёки унинг вакилини ҳодиса ҳақида ўзига маълум бўлган пайтдан бошлаб 48 соатдан кечиктирмай телефон орқали ва/ёки бошқа ҳар қандай қулай усул билан хабардор қилиш;

- агар Суғурта шартномасида бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса, 30 кун ичида Суғурталовчига воқеа сабаблари ва ҳолатларини баён этган ҳолда, 15.2.-бандда кўрсатилган тасдиқловчи ҳужжатларни илова қилган ҳолда ёзма шаклда ариза юбориш.

15.2. Суғурта товони фақат Суғурта шартномасида назарда тутилган ҳодисалардан кўрилган зарарнинг сабаблари ва миқдори аниқлангандан ва Суғурта ҳодисаси тўғрисида далолатнома тузилгандан кейин тўланиши мумкин.

Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) Суғурталовчига суғурта ҳодисаси тўғрисидаги аризани зарар сабабларини тасдиқловчи барча зарур ҳужжатлар (масалан, Давлат ёнгин назорати органининг маълумотномаси, тегишли Давлат авария хизмати органининг хулосаси, Гидрометеорология хизматининг нима содир бўлганлиги тўғрисидаги маълумотномаси ва шу кабилар) илова қилинган ҳолда тақдим этиши шарт.

Суғурталовчи томонидан талаб қилинган ҳужжатларнинг объектив сабабларсиз тақдим этилмаслиги Суғурталовчига зарарнинг бундай ҳужжатлар билан тасдиқланмаган қисмини тўлашни рад этиш имконини беради.

Суғурта товони, агар Суғурта шартномасида тўловнинг бошқа муддати назарда тутилмаган бўлса, Суғурталовчи томонидан суғурта ҳодисаси тан олинган санадан бошлаб 15 кундан ортиқ бўлмаган муддатда тўланади.

15.3. Зарарнинг сабаблари ва миқдори Суғурталовчи томонидан кўздан кечириш, экспертиза маълумотлари ва тақдим этиш зарурати ҳодисанинг хусусияти ва қонун ҳужжатлари талаблари билан белгиланадиган ҳужжатлар асосида аниқланади.

15.4. Зарарнинг сабаблари ва миқдори тўғрисида тарафлар ўртасида низолар келиб чиққан тақдирда, тарафларнинг ҳар бири экспертиза ўтказишни талаб қилиш ҳуқуқига эга. Экспертиза уни ўтказишни талаб қилган тараф ҳисобидан ўтказилади. Экспертиза натижалари бўйича Суғурталовчининг тоvon тўлашдан бош тортиши асоссиз эканлиги аниқланган тақдирда, Суғурталовчи дастлаб тўлаш рад этилган сумма билан экспертиза ўтказилгандан кейин тўланган tovon суммасининг нисбатига мувофиқ бўлган экспертиза бўйича харажатларнинг улушини ўз зиммасига олади. Агар Суғурта қилдирувчи экспертиза ўтказишни талаб қилган бўлса, у ҳолда экспертиза ўтказилгандан кейин суғурта қилинмайдиган деб эътироф этилган ҳолатлар бўйича уни ўтказиш харажатлари Суғурта қилдирувчининг ҳисобига ўтказилади.

15.5. Агар шикастланган мол-мулкнинг қолдиқ қиймати тиклаш харажатлари билан биргаликда Суғурта шартномаси тузилган санадаги ҳақиқий қийматга тенг бўлса, мол-мулкнинг тўлиқ йўқолиши (нобуд бўлиши) юз беради. Агар шикастланган мол-мулкнинг қолдиқ қиймати уни тиклаш харажатлари билан биргаликда унинг ҳақиқий қийматидан ошмаса, суғурталанган мол-мулк шикастланган ёки қисман бузилган деб ҳисобланади.

16-бўлим. СУГУРТА ҚОПЛАМАСИ МИҚДОРЛАРИ ВА ТЎЛАШ ТАРТИБИ

16.1. Суғурта товони: - мол-мулк йўқотилганда (тўлиқ нобуд бўлганда) - суғурта шартномаси тузилган санадаги шикастланган мол-мулкнинг ҳақиқий қиймати миқдорида, бироқ суғурта суммасидан ортиқ бўлмаган миқдорда (зарарларни камайтириш мақсадидаги харажатлар бундан мустасно);

- мол-мулк шикастланганда (қисман вайрон бўлганда) - тиклаш харажатлари миқдорида, лекин суғурта суммасидан кўп бўлмаган миқдорда (зарарларни камайтириш мақсадидаги харажатлар бундан мустасно).

16.2. Тиклаш харажатлари қуйидагиларни ўз ичига олади:

- таъмирлаш (тиклаш) учун материаллар ва эҳтиёт қисмлар харажатлари;

- таъмирлаш ишларига ҳақ тўлаш харажатлари;

- материалларни таъмирлаш жойига етказиб бериш харажатлари ва суғурталанган мол-мулкни суғурта ҳодисаси юз беришидан бевосита олдинги ҳолатида тиклаш учун зарур бўлган бошқа харажатлар.

16.3. Тиклаш харажатларига қуйидагилар кирмайди:

- суғурталанган объектни яхшилаш натижасида юзага келган қўшимча харажатлар;

- вақтинчалик ёки ёрдамчи таъмирлаш ёки тиклашдан келиб чиққан харажатлар;

- зарур харажатлардан ортиқча қилинган бошқа харажатлар.

Тиклаш харажатлари суммасидан тиклаш ишларида ишлатиладиган қисмлар, узеллар, агрегатлар ва деталларнинг ейилиши чегириб ташланади.

16.4. Суғурта товони миқдори Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мувофиқ суғурта қилдирувчи (наф олувчи) томонидан бошқа шахслардан ушбу зарарни қоплаш учун олинган суммалар чегириб ташлангандан кейин франшизани ҳисобга олган ҳолда белгиланади.

16.5. Зарарларни камайтириш мақсадида харажатлар бошқа зарарларни қоплаш билан биргаликда суғурта суммасидан ошиб кетишидан қатъи назар, суғурта суммасининг суғурта қийматига нисбатига мутаносиб равишда қопланади.

16.6. Тўланиши лозим бўлган суғурта товони миқдорини аниқлашда суғурталовчи муддати ўтказиб юборилган суғурта мукофоти суммасини, агар суғурта ҳодисаси тўлаш муддати ўтказиб юборилган навбатдаги суғурта мукофоти тўлангунга қадар юз берган бўлса, ҳисобга олишга ҳақли.

16.7. Агар Суғурта қилдирувчи ёки Наф олувчи учинчи шахслардан зарарни қоплашни олган бўлса, Суғурталовчи фақат суғурта шартлари бўйича тўланиши лозим бўлган сумма билан учинчи шахслардан олинган сумма ўртасидаги фарқни тўлайди. Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) бундай суммаларни олганлиги тўғрисида суғурталовчини дарҳол хабардор қилиши шарт.

16.8. Агар қонун ёки ушбу Қоидаларга кўра Суғурта қилдирувчи ёки Наф олувчини суғурта товонини олиш ҳуқуқидан тўлиқ ёки қисман маҳрум қиладиган ҳолат аниқланса, Суғурта қилдирувчи ёки Наф олувчи олинган суғурта товонини (ёки унинг тегишли қисмини) Суғурталовчига қайтариши шарт.

16.9. Суғурталовчи қуйидаги ҳолларда суғурта товонини тўлашни кечиктириш ҳуқуқига эга:

- агар унда суғурта ҳодисасини тасдиқловчи ҳужжатларнинг ҳақиқийлигига асосли шубҳалар мавжуд бўлса - бундай ҳужжатларнинг ҳақиқийлиги тасдиқлангунга қадар;

- агар тегишли органлар томонидан Суғурта қилдирувчига (Наф олувчига) нисбатан жиноий иш қўзғатилган ва суғурта ҳодисаси юз беришига олиб келган ҳолатлар тергов қилинаётган бўлса - тергов ёки суд муҳокамаси тугагунига қадар.

16.10. Суғурта шартномаси шартларида суғурта тўловини суғурта товони суммаси доирасида зарарни натура шаклида қоплаш билан алмаштириш назарда тутилиши мумкин.

6.11. Суғурталовчи Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ Суғурта қилдирувчига суғурта тўловини тўлашни рад этишга ҳақли.

16.12. Суғурта тўловини рад этиш тўғрисидаги қарор Суғурта қилдирувчига рад этиш сабаблари асослантирилган ҳолда ёзма шаклда маълум қилинади.

16.13. Суғурта тўловини амалга оширишни рад этиши устидан Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) судга шикоят қилиши мумкин.

17-бўлим. СУБРОГАЦИЯ

17.1. Суғурта товонини тўлаган Суғурталовчига тўланган сумма доирасида Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) нинг етказилган зарар учун жавобгар шахсга нисбатан талаб қилиш ҳуқуқи ўтади.

17.2. Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) суғурта товонини олишда барча зарур ҳужжатларни Суғурталовчига топшириши ва Суғурталовчи томонидан суғурта ҳодисаси юз беришда айбдор бўлган шахсга нисбатан қайта талаб қилиш ҳуқуқини амалга ошириш учун барча ҳаракатларни амалга ошириши шарт.

17.3. Агар Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) Суғурталовчи томонидан қопланган зарарлар учун жавобгар шахсга нисбатан ўз талаб қилиш ҳуқуқидан воз кечса ёки ушбу ҳуқуқни амалга ошириш Суғурта қилдирувчининг (Наф олувчининг) айби билан мумкин бўлмай қолса, Суғурталовчи суғурта товонини тўлиқ ёки тегишли қисмини тўлашдан озод қилинади ва суғурта товонининг ортиқча тўланган суммасини қайтаришни талаб қилишга ҳақли.

18-бўлим. ТОМОНЛАРНИНГ ЖАВОБГАРЛИГИ

18.1. Суғурта шартномаси бўйича ўз зиммаларига олинган мажбуриятларни бажармаганлик ёки лозим даражада бажармаганлик учун томонлар Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мувофиқ жавобгар бўладилар.

18.2. Агар Суғурта шартномаси тузилгандан кейин Суғурта қилдирувчи Суғурталовчига суғурта ҳодисаси юз бериш эҳтимолини аниқлаш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган ҳолатлар тўғрисида била туриб ёлғон маълумотлар берганлиги аниқланса, Суғурталовчи Суғурта шартномасини ҳақиқий эмас деб топишни ва Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигида назарда тутилган оқибатларни қўллашни талаб қилишга ҳақли.

19-бўлим. ФОРС - МАЖОР

19.1. Томонлар форс-мажор ҳолатлари даврида суғурта шартномаси бўйича ўз мажбуриятларини қисман ёки тўлиқ бажармаганликлари учун жавобгар бўлмайдилар.

19.2. Форс-мажор ҳолатларига қуйидагилар киради: табиий ҳодисалар (зилзилалар, кўчкилар, довуллар, қурғоқчиликлар ва суғурта шартномасида назарда тутилмаган, санаб ўтилмаган бошқа табиий офатлар) ёки ижтимоий-иқтисодий ҳолатлар (ҳарбий ҳаракатлар, иш ташлашлар, қамаллар, давлат ташкилотлари ва давлатлар ўртасидаги чеклов ва тақиқлаш чоралари, шунингдек ҳукумат қарорлари ва бошқалар) туфайли юзага келган, мазкур шароитларда олдини олиб бўлмайдиган ва кўзда тутилмаган фавқулодда ҳолатлар, агар бу ҳолатлар суғурта шартномасининг бажарилишига бевосита таъсир кўрсатган бўлса.

19.3. Форс-мажор ҳолатлари юзага келганда ва тўхтатилганда томонлар бир-бирларини ёзма шаклда хабардор қиладилар.

19.4. Форс-мажор ҳолатлари юзага келган тақдирда, томонларнинг мажбуриятларини

бажариш муддати форс-мажор ҳолатлари амал қилган вақтга мутаносиб равишда кечиктирилади.

20-бўлим. БОШҚА ШАРТЛАР

20.1. Суғурта шартномаси, агар унинг амал қилиш даврида Суғурта қилдирувчи - жисмоний шахс уни тузиш пайтида фуқаролик муомала лаёқатига эга бўлмаганлиги ёки чекланганлиги ёхуд у ўз ҳаракатларининг аҳамиятини тушунмаганлиги маълум бўлиб қолса, у тузилган пайдан бошлаб ҳақиқий эмас деб ҳисобланади.

20.2. Суғурталовчи потенциал мижозларнинг эҳтиёжларига қараб, шунингдек бошқа мақсадларда мазкур Қоидалар асосида суғуртанинг мазкур синфи бўйича алоҳида Қоидаларни ишлаб чиқиши ва жорий этиши, Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига зид бўлмаган, мазкур Қоидалар қоидаларидан фарқ қилувчи шартларда Суғурта шартномасини тузиши мумкин.

20.3. Суғурта шартномаси ушбу Қоидалар қоидаларидан жиддий фарқ қиладиган шартларда тузилган тақдирда, тузилган Суғурта шартномасининг шартлари қўлланилади.

20.4. Суғурталовчи суғурта шартномасининг намунаси асосида Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларига зид бўлмаган алоҳида суғурта шартномаларини ишлаб чиқиши ва жорий этиши мумкин.

20.5. Суғурта шартномасида ва ушбу Қоидаларда баён этилмаган барча масалалар бўйича томонлар Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига амал қиладилар.

21-бўлим. СУГУРТА ШАРТНОМАСИНИ ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ

21.1. Суғурта шартномаси шартларини ўзгартириш ва тўлдириш тарафларнинг келишувига кўра мумкин. Суғурта шартномасига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш зарурлиги тўғрисида Суғурта қилдирувчи оқилона муддатларда Суғурталовчига ёзма шаклда хабар бериши шарт.

21.2. Суғурта шартномасидаги барча ўзгартириш ва қўшимчалар ёзма шаклда расмийлаштирилади.

21.3. Суғурта шартномаси ўзгарган тақдирда, агар келишувдан ёки Шартномани ўзгартириш хусусиятидан бошқача тартиб келиб чиқмаса, томонларнинг Шартномани ўзгартириш ёки бекор қилиш тўғрисидаги келишуви тузилган пайдан эътиборан мажбуриятлар ўзгартирилган деб ҳисобланади.

21.4. Суғурталанган мол-мулкка бўлган ҳуқуқлар манфаатини кўзлаб суғурта шартномаси тузилган шахсдан бошқа шахсга ўтган тақдирда, ушбу суғурта шартномаси бўйича ҳуқуқ ва мажбуриятлар мол-мулкка бўлган ҳуқуқлар ўтган шахсга ўтади, мол-мулкни асослар бўйича мажбурий олиб қўйиш ва Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ мулк ҳуқуқидан воз кечиш ҳоллари бундан мустасно.

22-бўлим. НИЗОЛАРНИ ҲАЛ ЭТИШ ТАРТИБИ

22.1. Ушбу Қоидалардан келиб чиқадиган барча низолар ва келишмовчиликлар музокаралар йўли билан ҳал этилади.

22.2. Келишувга эришилмаган тақдирда, низолар ва келишмовчиликлар Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳал этилади.

ИЛОВАЛАР

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚКнинг мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш қоидаларига¹-илова

8-синф бўйича тариф ставкаларини ҳисоблаш (Мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурталаш)

Ушбу бўлимда P билан нетто-мукофот миқдорини белгилаймиз. Нетто суғурта мукофоти миқдори ҳар чорақда бир марта, зарурат бўлганда кўпроқ частота билан ҳисобланади (аниқлаштирилади), брутто-мукофотни ҳисоблаш эса 8-бўлимда тавсифланган методика бўйича амалга оширилади.

Нетто-ставканинг қийматини аниқлаш учун Z орқали тасодикий миқдор - зарар суммасини белгилаймиз, у ҳолда нетто-ставканинг қиймати $P=H(Z)$, тасодикий миқдорнинг бирор H оператори кўринишида бўлади, уни қуйидаги кўринишда ифодалаш қулай (аксарият амалий ҳолларда бу усул самарали):

$$P=E(Z)+V(Z),$$

бунда:

$E(Z)$ - ўртача хавфни маълум даражада баҳолаш (соф хавф мукофоти),

$V(Z)$ – асосан Z рискининг ўзгарувчанлиги, мазкур суғурта синфи бўйича захира суммаси ва Суғурталовчининг риск сиёсатига боғлиқ бўлган юклама.

Хусусан, тарихий маълумотлар бўйича маълумотларнинг ўртача арифметик қиймати сифатида соф таваккалчилик мукофотини, ўртача квадратик четланиш баҳосининг аниқ функцияси сифатида эса $V(Z)$ ни танласак, Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 2007 йил 30 ноябрдаги СБ 16-02-32/415-сон қарори билан тасдиқланган «Умумий суғурта ва ҳаёт суғуртаси соҳасида суғурта тарифларини ҳисоблаш бўйича услубий кўрсатмалар»да келтирилган нетто-мукофот баҳосини оламиз. Умуман олганда, Z риск вақт бўйича ўзгариш тенденциясига эга бўлганда, Z га вақт қатори сифатида ёндашиш аниқроқ баҳоларни беради ва регрессия таҳлили воситаларидан фойдаланиш табиий, рискка таъсир этувчи омилларнинг кўп ўлчовлилигини ҳисобга олган ҳолда эса дисперсион, омилли статистик таҳлилда қўлланиладиган усуллардан фойдаланилади.

Агар мавжуд маълумотлар сифатли хулосалар чиқариш учун етарли бўлмаса, қуйидагилардан фойдаланилади:

- Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 2007 йил 30 ноябрдаги СБ 16-02-32/415-сон қарори билан тасдиқланган «Умумий суғурта ва ҳаёт суғуртаси соҳасида суғурта тарифларини ҳисоблаш бўйича услубий кўрсатмалар»да келтирилган тавсиялар;

- Мол-мулкка етказилган зарар эҳтимолининг қуйи баҳолари маълум бир минтақада содир бўлган суғурта билан қопланадиган ҳодисалар сонининг ушбу минтақадаги суғурталанган объектларнинг умумий сонига нисбати сифатида, уларнинг хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда, етарлича катта аҳамиятлилиқ даражаси билан ҳисобланган тузатиш билан ҳисобланади. Зарар суммасининг қуйи баҳоси сифатида франшиза миқдори, юқори баҳоси сифатида эса суғурта суммаси қўлланилади, энг кутилган зарар суммаси ва вариация

баҳолари эса имитатсион моделлаштириш усули (Монте-Карло усули) ёрдамида олинган маълумотлардан фойдаланган ҳолда олинади.

Хусусан, назорат қилиш учун Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 30.11.2007 йилдаги СБ 16-02-32/415-сон қарори билан тасдиқланган «Умумий суғурта ва ҳаётни суғурта қилиш соҳасида суғурта тарифларини ҳисоблаш бўйича услубий кўрсатмалар»нинг 19-бандидаги тавсиялардан фойдаланиш мумкин;

- Робаст баҳолаш усулларида фойдаланиш;

шунингдек, юқорида тавсифланган ёндашувларнинг комбинациялари. Суғурта мукофотини турли баҳолаш ва ёндашувлардан фойдаланган ҳолда олинган натижалар бўйича қарорлар қабул қилишда суғурта операциясининг Суғурта қилдирувчи учун ҳам, Суғурталовчи учун ҳам иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқлиги танлашнинг асосий тамойили ҳисобланади.

Суғурта мукофоти ставкасининг қийматини аниқлаш учун суғуртанинг оммавий таваккалчилик турлари бўйича тариф ставкаларини ҳисоблаш услуби, даврий матбуот ва махсус адабиётларда эълон қилинган статистик маълумотлар ва материаллар, мулкни ихтиёрий суғурталаш бўйича республика суғурта ташкилотларининг мавжуд статистикаси ва мутахассисларнинг эксперт баҳолари қўлланилади.

1 Жадвал

8-синф бўйича суғурта операцияларининг таваккалчилигига таъсир этувчи энг муҳим омиллар

Суғурта объектлари бўйича омиллар	Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) бўйича омиллар	Қурилиш турлари	Функционаллик бўйича омиллар	Товар гуруҳлари бўйича омиллар	Жойлашуви бўйича омиллар
Бинолар	Юридик шахс (резидент)	Ёғоч қурилма	Доимий фойдаланиладиган	1-гуруҳ	Юқори сейсмик зона
Иншоотлар	Жисмоний шахс (резидент)	Аралаш қурилиш	Даврий фойдаланиш	2-гуруҳ	Ўртача сейсмиклик зонаси
Муҳандислик ва ишлаб чиқариш-технологик ускуналар	Юридик шахс (норезидент)	Тошли иморат	Тугалланмаган консервация қилинган қурилиш	3-гуруҳ	Паст сейсмиклик зонаси
Хўжалик иншоотлари	Жисмоний шахс (норезидент)	Металли иморат	Тугалланмаган қурилиш	4-гуруҳ	Тоғли ҳудуд
Алоҳида бинолар		Бетонли иншоот		5-гуруҳ	Тоғ этаклари
Тугалланмаган қурилиш объекти		сейсмиклик		6-гуруҳ	Текислик
Инвентарь, технологик жиҳозлар		том			Сув ҳавзалари, дарёларнинг яқинлиги
Интерьер буюмлари, мебель, жиҳозлар					Яқин жойлашган иншоотлар
Товар-моддий					Магистраль сув

бойликлар					қувурлари, канализация оқимлари ва юқори кучланишли линияларнинг яқинлиги
-----------	--	--	--	--	---

1-гурӯҳ: Уй-рўзғор буюмлари, уй жиҳозлари ва устки кийимлар.

2-гурӯҳ: Электрон, электр-маиший ва бошқа техника: радио-, аудио-, теле-, фото-, киноаппаратура; ҳисоблаш техникаси; электр-муסיқа асбоблари; алоқа воситалари, оптик асбоблар ва ҳ.к. техника, спорт ва ов анжомлари.

3-гурӯҳ: Заргарлик буюмлари: қимматбаҳо металллар, қимматбаҳо, ярим қимматбаҳо ва безак тошлари ва шу кабилардан ясалган буюмлар; расмлар, картиналар, ҳайкаллар, маркалар, тангалар коллекциялари ва бошқа коллекциялар ёки санъат асарлари.

4-гурӯҳ: Ёнғин хавфи бўлмаган хомашё, материаллар, бутловчи қисмлар ва бошқа товарлар;

5-гурӯҳ: Қоғоз, мато, пластмасса, тайёр истеъмол маҳсулотлари ва бошқалар.

6-гурӯҳ: Ёнилғи-мойлаш материаллари, ацетон, тез алангаланувчи кимёвий моддалар ва бошқалар.

Суғурталовчининг ходимлари томонидан ҳам, мустақил сюрвеерлар томонидан ҳам ўтказиладиган сюрвеерлик текширувини ўтказишда аниқланадиган алоҳида (аниқ) объектнинг таваккалчиликка мойиллик даражасига, зарарлар тарихига, қабул қилинадиган суғурта шартларига, қўшимча қопламалар ёки истисноларга, қўлланиладиган франшизанинг миқдори ва турига, мол-мулкнинг тури ва хусусиятларига, мол-мулкнинг жойлашган жойига, мол-мулкни тайёрлаш материалларининг хусусиятлари ва тавсифларига ҳамда бино ва иншоотлар конструкцияларининг турига, ташқи хавфларнинг мавжудлигига, мол-мулкнинг жойлашишига, пудратчининг тажрибаси ва малакасига, шунингдек бошқа параметрларга қараб, ўртача ставкага қуйидаги қийматлар доирасида қўлланиладиган тузатиш коэффицентлари қўлланилади: 0,1дан15,0гача.

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚКнинг мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш Қоидаларига¹-илова

_____- **СОНЛИ**

**МОЛ-МУЛКНИ ЁНҒИН ВА ТАБИЙ ОФАТЛАРДАН СУҒУРТА ҚИЛИШ ШАРТНОМАСИ
(НАМУНА)**

_____ ш.

20____ йил «___» _____

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК, 30.06.2022 йилда берилган № 031333-сонли лицензия асосида фаолият юритувчи, бундан буён «Суғурталовчи» деб аталувчи, Бошқарув раиси _____ номидан, Устав асосида иш юритувчи, бир томондан, ва _____, бундан буён «Суғурта қилдирувчи» деб аталувчи, _____ номидан, _____ асосида иш юритувчи, иккинчи томондан, биргаликда «Томонлар», алоҳида ҳолда эса «Томон» деб аталувчилар, мазкур Мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш бўйича ушбу шартномани (бундан кейин «Шартнома» ёки «ушбу Шартнома» деб аталадиган) қуйидагилар тўғрисида туздилар:

1. ШАРТНОМА ПРЕДМЕТИ

1.1. Суғурталовчи шартномада шартлашилган ҳақ (суғурта мукофоти) эвазига, шартномада назарда тутилган ҳодиса (суғурта ҳодисаси) юз берганда, ушбу ҳодиса оқибатида суғурталанган мол-мулкка етказилган зарарни Суғурта қилдирувчига шартномада белгиланган сумма (суғурта суммаси) доирасида қоплаш (суғурта товонини тўлаш) мажбуриятини олади.

1.2. Суғурталанган мол-мулк рўйхати ушбу шартноманинг ажралмас қисми ҳисобланган 1-иловада келтирилган.

1.3. Суғурталовчи суғурта товонини фақат Суғурта қилдирувчи ушбу шартнома шартларига риоя қилган ва уларни бажарган тақдирда, улар Суғурта қилдирувчининг ҳаракатларига ва унинг мажбуриятларига қанчалик тааллуқли бўлса, шунингдек, агар анкета-аризада ва 1-иловада маълум қилинган маълумотлар ишончли ва ҳақиқатга тўғри келса, тўлаш мажбуриятини олади.

1.4. Ушбу шартномада кўзда тутилмаган ҳодисалар натижасида юзага келган зарарлар қопланмайди.

1.5. Агар Суғурта қилдирувчи ёки Суғурта қилдирувчи ваколат берган шахс ушбу шартномадан фойда олиш учун алдамчи воситалар ёки усулларни қўлласа, ушбу шартнома доирасидаги талаб қилиш ҳуқуқи қондирилмайди.

2. ТАЪРИФЛАР

2.1. Ушбу Шартномада қўлланиладиган қуйидаги атамалар қуйидаги маъноларга эга:

Мол-мулк деганда суғурта жойидаги бинолар ва иншоотлар, савдо ускуналари, мебеллар, оргтехника, сотиладиган товарлар ва бошқалар тушунилади. Суғурталанган мол-мулк рўйхати ушбу шартноманинг ажралмас қисми ҳисобланган 1-иловада келтирилган.

Суғурта шартномаси – ёзма (электрон) келишув бўлиб, унга кўра Суғурталовчи кўзда тутилган суғурта ҳодисаси юз берганда Суғурта қилдирувчига ёки ушбу ҳодиса оқибатида кўрилган зарарни олишга ваколатли бўлган бошқа шахсга (Наф олувчига) қоплаш ёки суғурта суммасини тўлаш мажбуриятини олади, Суғурта қилдирувчи эса белгиланган муддатларда суғурта мукофотини тўлаш мажбуриятини олади.

Наф олувчи - суғурталанган мулкни сақлашдан қонунга, бошқа ҳуқуқий ҳужжатга ёки шартномага асосланган манфаатга эга бўлган ва суғурта шартномаси унинг фойдасига тузилган жисмоний ёки юридик шахс.

Суғурта полиси – Суғурта шартномаси тузилганлигини тасдиқловчи ва Суғурта қилдирувчи томонидан суғурта мукофоти ёки унинг биринчи қисми тўлангандан сўнг бериладиган (электрон) ҳужжат.

Суғурта суммаси – Суғурта шартномаси билан белгиланадиган, Суғурталовчининг Суғурта шартномаси бўйича Суғурта қилдирувчи олдидаги мажбуриятларининг чекланган ҳажмини ифодаловчи пул маблағлари суммаси.

Суғурта таваккалчилиги – содир бўлиш эҳтимоли ва тасодифидан суғурта ўтказиладиган тахмин қилинаётган ҳодиса.

Суғурта ҳодисаси - Суғурта шартномасида назарда тутилган содир бўлган ҳодиса бўлиб, унинг юз бериши билан Суғурталовчининг Суғурта қилдирувчига суғурта товонини тўлаш мажбурияти юзага келади.

Суғурта мукофоти - Суғурта қилдирувчи ёки Наф олувчи суғурта шартномасида белгиланган тартибда ва муддатларда Суғурталовчига тўлаши шарт бўлган суғурта ҳақи.

Суғурта товони - суғурта ҳодисаси юз берганда Суғурта қилдирувчига етказилган зарарни қоплаш учун суғурта суммаси доирасида тўланадиган пул маблағлари.

Франшиза - зарар миқдори маълум миқдордан ошмаганда, бу зарар суғурта ҳодисаси деб эътироф этилмаслиги сабабли Суғурталовчини ҳар қандай тўловлардан озод қилиш. Франшиза суғурта суммасининг фоизи ёки қатъий суммада белгиланиши мумкин ва шартли ҳамда шартсиз франшизаларга бўлинади. Шартли франшизада Суғурталовчи франшизадан ошмайдиган зарар учун жавобгарликдан озод қилинади. Шартсиз франшизада Суғурталовчининг жавобгарлиги франшиза чегириб ташланган зарар миқдори билан белгиланади.

Суғурта ҳудуди - ушбу суғурта амал қиладиган ҳудуд. Суғурта шартномасининг амал қилиши унда кўрсатилган суғурта ҳудудида содир бўлган ҳолатларга нисбатан татбиқ этилади.

Суғурта даври - Суғурта шартномаси амал қиладиган вақт даври. Суғурталовчи Суғурта полисида кўрсатилган суғурта даври мобайнида содир бўлган суғурта ҳодисалари бўйича мажбуриятларни ўз зиммасига олади. Суғурта даври Суғурта шартномасида қатъий белгилаб қўйилади.

Шартнома бўйича Томон - Суғурталовчини ёки Суғурта қилдирувчини англатади.

Суғурта объектини видео қайд этиш (видеофиксация) - суғурта объектини мониторинг қилиш (текшириш) мақсадида амалга ошириладиган, Суғурталовчининг мобил иловаси ёки веб-сайти орқали суғурта шартномаси тузилган пайтда суғурта объектини 360° форматда суратга олиш жараёнидир.

Суғурталовчининг мобил иловасидаги техник муаммолар туфайли видеога олиш имконияти бўлмаган тақдирда, мижоз 1147 (Мижозларни қўллаб-қувватлаш маркази) рақами орқали Суғурталовчининг вакиллариغا мурожаат қилади ва юзага келган муаммо ҳақида хабар беради. Сўнгра Суғурталовчининг кўрсатмаларига амал қилган ҳолда, суғурта объектининг фото ва видео тасвирини info@eai.uz расмий электрон манзилига юборади.

Юридик шахснинг бир нечта суғурта объектлари суғурталанган тақдирда, мониторинг ҳар бир суғурта объекти бўйича амалга оширилади. Суғурталовчининг суғурта полиси бўйича жавобгарлиги Суғурталовчининг масъул ходими томонидан видеоёзув маъқуллангандан сўнг кучга киради ва қабул қилинган ҳисобланади, шундан сўнг суғурта жавобгарлиги амалдаги ҳисобланади.

Суғурта объектини видео қайд этиш ҳам суғурта ҳодисаси юз берган пайтда амалга оширилиши керак/

3. СУГУРТА ҲОДИСАСИ

3.1. Суғурталовчи суғурта ҳодисаси деб тан олиниши мумкин бўлган қуйидаги ҳодисалар оқибатида суғурталанган мол-мулкнинг шикастланиши ёки йўқолиши натижасида юзага келган зарар суммасини Суғурта қилдирувчига қоплайди:

а) Ёнғин - моддий бойликларнинг нобуд бўлиши ёки шикастланиши билан кечадиган ва одамлар ҳаёти учун хавф туғдирадиган назорат қилинмайдиган ёниш жараёни.

б) Табиий офатлар - содир бўлиш вақти ноаниқлиги ва оқибатлари ноаниқлиги билан тавсифланадиган, инсонлар қурбон бўлишига ва моддий зарар етказилишига олиб келиши мумкин бўлган ҳалокатли табиий ҳодисалар ва жараёнлар. Табиий офатлар қуйидагиларни ўз ичига олади, лекин булар билан чекланмайди: чақмоқ уриши, zilzila, ўпирилиш, кўчки, сел, бўрон, қуюн, довул, бўрон, қуюн, вулқон отилиши, тошқин, сув тошқини, жала, дўл, ушбу ҳудуд учун ғайриоддий узоқ давом этадиган ёмғирлар ёки кучли қор ёғиши, ер ости сувларининг чиқиши, тупроқнинг чўкиши ва чўкиши, муз остига чўкиш, буюмлар ва дарахтларнинг қулаши.

3.2. Суғурта шартномаси санаб ўтилган барча ҳодисалар ёки улардан айримлари юз берган тақдирда тузилиши мумкин.

3.3. Суғурта шартномаси халқаро суғурта бозорининг қоидалари, шартлари ва шартларига мувофиқ Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига зид бўлмаган бошқа ҳодисаларни ҳам назарда тутиши мумкин.

4. СУГУРТА ҲОЛАТИДАН ИСТИСНОЛАР

4.1. Қуйидагилар оқибатида юз берган ҳодисалар суғурта ҳодисалари деб эътироф этилмайди:

- Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи), у билан бирга яшайдиган оила аъзолари ёки унинг ходимларининг қасди, суғурта қилдирувчи ёки унинг мол-мулки ишониб топширилган ҳар қандай ходимининг фирибгарлик ҳаракатлари ёки ҳар қандай инсофсизлиги; яширин ўғирлик ёки тушунарсиз йўқолишлар, текшириш натижасида аниқланган камчиликлар.

Ушбу шартномага нисбатан, меҳнат шартномаси (контракт) асосида ишни бажараётган фуқаролар, шунингдек фуқаролик-ҳуқуқий шартнома бўйича ишни бажараётган фуқаролар, агар улар Суғурта қилдирувчининг топшириғига биноан ва унинг назорати остида ишларнинг хавфсиз олиб борилиши учун ҳаракат қилган бўлсалар, Суғурта қилдирувчининг ходимлари деб эътироф этилади;

- ўз-ўзидан ёниш, бижғиш, чириш ёки суғурталанган предметларнинг бошқа табиий хусусиятлари;

- иморатларнинг ёки уларнинг бир қисмининг қулаши, агар қулаш суғурта ҳодисаси туфайли юзага келмаган бўлса;

- суғурталанган мол-мулкни қайта ишлаш мақсадида ёки бошқа мақсадларда (масалан, қуриштиш, қайнатиш, дазмоллаш, дудлаш, қовуриш, иссиқ ишлов бериш ва ҳоказо) унга олов, иссиқлик ёки бошқа термик таъсир кўрсатиш орқали ишлов бериш.

Электр ускунасида қисқа туташув натижасида ҳосил бўлган иссиқлик таъсири, агар қисқа туташув натижасида ҳосил бўлган аланга кейинчалик тарқалмаса, ёнғин деб ҳисобланмайди.

4.2. Агар бу суғурта шартномасида алоҳида қайд этилмаган бўлса, қуйидагилар оқибатида юзага келган зарарлар суғурта ҳодисасига киритилмайди:

- ишлаб чиқариш ва савдодаги узилишлар;
- ижара тўлови тушумларининг йўқолиши;
- фойдани йўқотиш;
- ҳудудни тозалаш ва биноларни бузиш;
- бошқа билвосита зарарлар (масалан, бой берилган фойда, жарима санкциялари, пенялар ва бошқалар), гарчи улар суғурта ҳодисаси туфайли юзага келган бўлса ҳам.

4.3. Шунингдек, агар бу суғурта шартномасида алоҳида қайд этилмаган бўлса, қуйидагилар оқибатида етказилган зарарлар суғурта ҳодисасига киритилмайди:

- витриналар, шиша девор витражлари, ҳар бири 1,5 кв. метрдан ортиқ ўлчамдаги дераза ва эшик ойналари, шунингдек дераза ва эшик ромлари ёки бундай ойналар маҳкамланган бошқа ромлар шикастланганда ёки йўқ қилинганда;
- суғурталанган бинолар ва иншоотларнинг ташқи томонига маҳкамланган устунлар, антенналар, очиқ электр симлари, ёруғлик реклама қурилмалари, плакатлар, витриналарнинг ҳимоя соябонлари ёки соябонлари ва шу каби буюмларнинг шикастланиши ёки нобуд бўлиши;
- табиий ёки сунъий сув оқизиш ва сув чиқариш тизимларининг қониқарсиз ҳолати ёхуд носозлиги;
- Суғурта қилдирувчи томонидан суғурталанган мол-мулкни ҳимоя қилиш ва сақлаш бўйича зарур чоралар кўрилмаганлиги;
- эшиклар, деразалар, фрамугалар ёки томдаги деразалар очиқ қолдирилиши натижасида сув таъсирида шикастланиш;
- момақалдиروқ ва чақмоқ пайтида антеннага (антенналарга) уланган электрон ёки электр ускуналарнинг ишдан чиқиши ёки шикастланиши;
- сув омборлари, каналлар, тўғонлар, гидроэлектростанциялар, шахталар, конлар ва бошқаларни таъмирлаш ёки қуриш муносабати билан ҳудудни сув босиши. Суғурта товони фақат табиий ҳодиса оқибатида сув тошқини туфайли етказилган зарар учун тўланади;
- режалаштирилган ишлар;
- технология ва/ёки техник нормалар ва қоидаларни бузган ҳолда бажарилган қурилиш ишлари;
- қўриқлаш (назорат) бутунликларини доимий равишда силжитиш;
- бўшлиқлар бартараф этилгандан сўнг янги ер ҳимоя иншоотларини қуриш.

Агар Суғурта қилдирувчининг аризасига мувофиқ суғурта қилиниши лозим бўлган мол-мулк ўпирилиш хавфи бўлган зонада жойлашган бўлса ва бу ҳақда белгиланган тартибда олдиндан эълон қилинган бўлса, у ҳолда бу мол-мулк суғурта қилиниши мумкин эмас.

4.4. Суғурта қилдирувчи томонидан қуйидагилар бузилиши оқибатида етказилган зарарлар суғурта ҳодисаси деб эътироф этилмайди:

- табиатдан фойдаланиш қоидаларини;
- ядровий энергия қурилмаларидан фойдаланиш қоидалари ва йўриқномалари, шунингдек, агар портлаш ишлаб чиқариш жараёнининг зарурий таркибий қисми сифатида режалаштирилган бўлса, бунинг натижасида режалаштирилмаган портлаш содир бўлган ҳоллар бундан мустасно.

4.5. Қуйидагилар оқибатида қўрилган зарарлар суғурта ҳодисаси деб эътироф этилмайди:

- портлаш, зилзила ёки ер ости ёнғини натижасида юзага келган вайронагарчилик ёки шикастланиш;

- ички босими фақат буғ орқали ҳосил қилинадиган ва Суғурта қилдирувчига тегишли бўлган ёки унинг назорати остида бўлган бойлер, экономайзер ёки бошқа идиш, машина ёки аппаратнинг ёрилиши натижасида юзага келган бузилиш ёки шикастланиш;

- портлаш натижасида сиғимлар, машиналар ёки аппаратлар ёки уларнинг ичидагиларнинг бузилиши ёки шикастланиши.

Агар портлаш ишлаб чиқариш жараёнининг зарурий таркибий қисми сифатида режалаштирилган бўлса ҳам, зарар қопланмайди, бунинг натижасида режалаштирилмаган портлаш содир бўлган ҳоллар бундан мустасно.

4.6. Ушбу Суғурта шартномаси доирасида қуйидагилар оқибатида етказилган зарарлар суғурта ҳодисалари сифатида тан олинмайди:

- ҳар қандай бинонинг ёки унинг ичидаги нарсаларнинг йўқолиши ёки шикастланиши, агар бундай йўқотиш ёки шикастланиш содир бўлган пайтда бино том юзаси билан бир хил даражада жойлашган пойдеворлар, деворлар, шифтлар, томлар, томдаги новлар ва томдаги деразаларга нисбатан шикастланган, нуқсонли ёки бузилган ҳолатда бўлган бўлса;

- ҳукумат ёки маҳаллий ҳокимият органларининг ҳаракатлари ёки фармойишлари натижасида юзага келган ёки уларнинг натижаси бўлган йўқотишлар ёки шикастланишлар;

- ушбу ҳудуд учун одатий бўлган совуқдан емирилиш ёки шикастланиш;

- суғурталанган мол-мулкнинг куя, паразитлар, термитлар ёки бошқа ҳашаротлар, типик камчиликлар, яширин нуқсонлар, табиий аста-секин ёмонлашиш, зарарланиш, занглаш, қуруқ ёки нам чириш, моғор, атмосфера намлиги, тутун ёки экстремал ҳарорат туфайли бузилиши ёки шикастланиши;

- фойдаланиш имкониятининг йўқолиши, кечиктирилиши ёки бозорларнинг йўқолиши;

- мол-мулкка ишлов бериш, уни янгилаш ёки таъмирлаш оқибатида мол-мулкка етказилган зарар, унинг бузилиши ёки шикастланиши;

- нуқсонли лойиҳалар, спецификациялар, материаллар ёки бажарилган ишларни тузатиш қиймати, бу истисно бундай лойиҳалар, спецификациялар, материаллар ёки бажарилган ишлар натижасида етказилган зарар, бузилиш ёки шикастланиш ҳолатларида ҳам қўлланилади;

- суғурталанган мол-мулкнинг қуриши, буғланиши, вазнини йўқотиши, ёруғлик таъсирига учраши, ранги, тузилиши ёки таъмининг ўзгариши оқибатида етказилган зарар, бузилиш ёки шикастланиши, бундай зарар, бузилиш ёки шикаст ушбу шартномада қайд этилган таваккалчиликлар таъсирининг бевосита натижаси бўлган ҳоллар бундан мустасно;

- электр асбоблари, қурилмаларининг электр шикастланиши ёки ишлашининг бузилиши ёки электр симларининг сунъий равишда ишлаб чиқариладиган электр тоқлари билан шикастланиши, бошқа ҳолларда ушбу шартнома бундай шикастланиш, бузилиш ёки зарарни, агар улар ушбу шартномада кўрсатилган ҳодисалар оқибатида юзага келган бўлса, қоплайди;

- механик бузилишлар, бошқа ҳолларда ушбу шартнома бундай шикастланиш, бузилиш ёки зарарни қоплайди, агар улар ушбу шартномада кўрсатилган ҳодисалар оқибатида юзага келган бўлса;

- ифлосланиш ёки заҳарланиш натижасида етказилган зарар, шикастланиш ёки бузилиш, ўз навбатида ушбу шартномада қайд этилган воқеаларнинг бевосита натижаси бўлган ифлосланиш ёки заҳарланиш оқибатида юзага келган мол-мулкнинг зарарланиши, шикастланиши ёки вайрон бўлиши бундан мустасно;

- бирон-бир суғурталанган мол-мулк доимий сақлаш жойларидан ташқарида қолдирилган тақдирда, ўғирлик ёки ноқулай об-ҳаво шароитлари таъсирида етказилган зарар, шикастланиш ёки бузилиш;

- товуш ва товуш тезлигидан юқори тезликда ҳаракатланаётган самолётлар ва бошқа ҳаво қурилмалари (учиш аппаратлари) томонидан юзага келадиган босим тўлқинлари таъсири натижасида етказилган зарар, шикастланиш ёки вайронагарчилик.

4.7. Ушбу Суғурта шартномаси қуйидаги ҳодисалар оқибатида юзага келган бевосита ёки билвосита зарарларни қопламайди:

а) ҳар қандай ташкилот номидан ёки у билан ҳамкорликда ҳаракат қилувчи шахс ёки шахслар гуруҳи томонидан содир этилган ғалаёнлар, фуқаролик чиқишлари, иш ташлашлар, локаутлар, меҳнат низоларида иштирок этувчи шахслар, террорчилик ҳаракатлари. Бу ерда террорчилик ҳаракати сиёсий оқибатларга олиб келадиган зўравонликдан фойдаланишни англатади ва жамиятни ёки унинг бирор қисмини йўқ қилиш мақсадида зўравонликдан фойдаланишни ўз ичига олади;

б) ҳар қандай ҳокимият томонидан мулкни национализация қилиш, мусодара қилиш ёки реквизиция қилиш, шунингдек, уларнинг фармойиши билан мулкни бузиш ва йўқ қилиш оқибатида мулкни мажбурий бегоналаштириш (олиб қўйиш) оқибатида доимий ёки вақтинча мулкдан маҳрум қилиш;

в) ҳар қандай ядровий қуролнинг ҳаракатлари;

г) ҳар қандай турдаги ҳарбий ҳаракатлар, фуқаролар уруши ёки уларнинг оқибатлари, халқ ғалаёнлари, иш ташлашлар, локаутлар, ҳарбий ёки фуқаролик ҳокимиятларининг фармойиши билан мол-мулкни мусодара қилиш, реквизиция қилиш, хатлаш, йўқ қилиш ёки шикастлантириш;

4.8. Суғурта шартномасида Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига зид бўлмаган суғурта ҳодисасидан истиснолар рўйхати кенгайтирилиши ёки чекланиши мумкин.

4.9. Суғурта шартномасида томонлар суғурта ҳодисаси (франшизалар) деб тан олинмайдиган зарарнинг энг кам миқдорини келишиб олишлари мумкин. Франшиза шартли ёки шартсиз бўлиши мумкин ва суғурта суммасига нисбатан фоизларда ёки мутлақ миқдорда белгиланади:

- шартли (чегирма қилинмайдиган) франшизада Суғурталовчи франшиза миқдоридан ошмайдиган зарар бўйича мажбурият олмайди, бироқ франшиза миқдоридан ошган тақдирда зарарни тўлиқ қоплайди;

- шартсиз (чегирилмайдиган) франшизада Суғурталовчи барча ҳолларда франшиза миқдорини чегирган ҳолда зарарни қоплайди.

4.10. Зарар, бузилиш ёки шикастланишнинг ушбу Суғурта шартномаси билан қопланиши лозимлигини исботлаш Суғурта қилдирувчининг зиммасида бўлади.

5. СУҒУРТА СУММАСИ ВА СУҒУРТА МУКОФОТИ МИҚДОРИ

5.1. Ушбу Шартнома бўйича суғурта суммаси _____ ни ташкил этади.

(сумма рақамлар ва сўз билан)

сўровнома-аризага (1-илова) ва ушбу Шартноманинг ажралмас қисми бўлган мол-мулк рўйхатига (2-илова) мувофиқ.

5.2. Ушбу суғурта шартномасига нисбатан _____ қўлланилади ҳар бир зарар ва/ёки барча

(шартли, шартсиз)

зарарлар бўйича _____ миқдорида франшиза

(сумма рақамлар ва сўз билан)

ҳар бир суғурта ҳодисаси натижасида.

5.3. Ушбу Шартнома бўйича суғурта мукофоти _____ ни ташкил этади.

(сумма рақамлар ва сўз билан)

5.4. Суғурта мукофоти ушбу Шартнома томонлар томонидан имзоланганидан кейин 15 (ўн беш) банк куни ичида Суғурта қилдирувчи томонидан тўланади.

Суғурта мукофоти босқичма-босқич тўланган тақдирда 5.4-банд қуйидаги таҳрирда баён этилади:

Суғурта мукофоти Суғурта қилдирувчи томонидан қуйидаги жадвалга мувофиқ ҳажмларда ва муддатларда тўланади:

1-босқич _____ 20__ йил «__» _____ гача;
(сумма рақамлар ва сўз билан)

2-босқич _____ 20__ йил «__» _____ гача; ва
ҳоказо.

(сумма рақамлар ва сўз билан)

5.5. Тўлов 15 (ўн беш) банк кунидан ортиқ муддатга кечиктирилган тақдирда, Суғурталовчининг мажбуриятлари навбатдаги суғурта мукофоти Суғурталовчининг ҳисоб рақамига келиб тушгунга қадар тўхтатилади.

Кўрсатилган ўн беш кунлик муддатда суғурта ҳодисаси юз берганда Суғурталовчи суғурта мукофотининг тўланган қисмига мутаносиб миқдорда, муддати ўтказиб юборилган суғурта тўловини чегириб ташлаган ҳолда тўловни амалга оширади.

6. ШАРТНОМАНИНГ КУЧГА КИРИШИ ВА АМАЛ ҚИЛИШ МУДДАТИ

6.1. Ушбу Шартнома 20__ йил «__» _____ дан бошлаб кучга киради ва 20__ йил «__» _____ гача амал қилади.

6.2. Суғурталовчининг ушбу Суғурта шартномаси бўйича суғурта товонини тўлаш бўйича мажбуриятлари ушбу Суғурта шартномасининг 5.4-бандига мувофиқ суғурта мукофоти ўз вақтида тўланганда ёки суғурта мукофоти ўз вақтида тўланмаган тақдирда Суғурталовчининг ҳисоб рақамига ўтказилган пайтдан бошлаб Суғурта полисида кўрсатилган санадан бошлаб кучга киради.

6.3. Агар суғурта шартномасида беришнинг бошқа муддати назарда тутилмаган бўлса, у ҳолда Суғурта полиси:

а) нақд пулсиз тўловда суғурта мукофоти (унинг биринчи қисми) Суғурталовчининг ҳисоб рақамига келиб тушган кундан бошлаб 3 календарь кун мобайнида;

б) суғурта мукофоти (унинг биринчи қисми) электрон ўтказма билан тўланган кунда.

6.4. Суғурта мукофотини тўлаш Суғурта қилдирувчи томонидан Суғурталовчининг ҳисоб рақамига пул маблағларини нақд пулсиз ўтказиш ёки Суғурталовчининг суғурта агентига нақд пул маблағларини тўлаш йўли билан амалга оширилади. Суғурталовчининг банк ҳисобварағига пул маблағлари ўтказилган ёки суғурта агенти томонидан нақд пул маблағлари олинган кун суғурта мукофоти тўланган кун деб ҳисобланади. Агар суғурта тўлови суғурта шартномаси имзоланган кундан бошлаб 30 кун ичида тўланмаса, суғурта шартномаси амалга ошмаган деб бекор қилиниши мумкин.

6.5. Агар суғурта қилдирувчи суғурта аризасини тақдим этаётганда суғурта ҳодисаси юз берганлиги маълум бўлса, бу ҳолда суғурталовчининг мажбуриятлари юзага келмайди.

6.6. Суғурталовчининг суғурта қопламасини тақдим этиш бўйича мажбуриятлари суғурта даври тугаши билан тугайди.

7. ТОМОНЛАРНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

7.1. Суғурта қилдирувчи қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- а) Суғурталовчи билан келишган ҳолда ушбу Суғурта шартномасига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш;
- б) ушбу Суғурта шартномасининг бутун амал қилиш муддати давомида Суғурталовчидан суғурта масалалари бўйича маслаҳатлар олиш;
- в) суғурта ҳодисаси юз берганда суғурта товонини (суғурта суммасини) олиш учун Суғурталовчига мурожаат қилиш.

7.2. Суғурта қилдирувчи қуйидагиларга мажбур:

- а) ушбу Шартномада белгиланган тартибда ва муддатларда суғурта мукофотларини тўлаш;
- б) ушбу Шартномани тузишда Суғурталовчига таваккалчилик даражасига таъсир этувчи омилларни аниқлаш учун аҳамиятли бўлган ишончли маълумотларни маълум қилиш;
- в) ушбу Шартноманинг амал қилиш даврида суғурта ҳодисаси юз бериш эҳтимолини оширадиган хавф даражаси ва ҳолатлардаги ҳар қандай жиддий ўзгаришлар тўғрисида Суғурталовчига хабар бериш;
- г) суғурта ҳодисаси юз бериши эҳтимолининг олдини олиш учун ўзига боғлиқ бўлган барча чораларни кўриши шарт. Суғурта ҳодисаси юз берганда, ушбу Суғурта шартномасининг 8.1.-бандида кўрсатилган муддат ва усулда Суғурталовчини унинг содир бўлганлиги тўғрисида хабардор қилиш.

7.3. Суғурталовчи қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- а) Суғурта қилдирувчи суғурта мукофотини (навбатдаги тўловни, босқичма-босқич тўланганда) 15 (ўн беш) банк кунидан ортиқ муддатга кечиктирган тақдирда, ушбу Шартноманинг амал қилишини бир томонлама бекор қилиш;
- б) Суғурта қилдирувчи ушбу Суғурта шартномаси бўйича ўз зиммасига олган мажбуриятларини бажармаган ёки лозим даражада бажармаган тақдирда суғурта товонини тўлашни рад этиш;
- в) суғурта ҳодисаси содир бўлганлиги тўғрисида ўз вақтида (ушбу Шартноманинг 8.1.-бандида кўрсатилган муддатларга мувофиқ) хабардор қилинмаган тақдирда суғурта товонини тўлашни рад этиш;
- г) суғурта ҳодисаси юз бериши хавфи даражасини тавсифловчи қўшимча ҳужжатларни талаб қилиш. Ушбу Суғурта шартномасининг амал қилиш даврида таваккалчилик даражаси ўзгарган тақдирда, суғурта мукофоти миқдори вазиятга қараб кўпайиш ёки камайиш томонига қайта кўриб чиқиши мумкин;
- д) Суғурта қилдирувчи томонидан маълум қилинган ахборотни, шунингдек, ушбу Суғурта шартномаси шартларининг Суғурта қилдирувчи томонидан бажарилишини текшириш.

7.4. Суғурталовчи қуйидагиларга мажбур:

- а) ушбу Суғурта шартномасида белгиланган муддатларда Суғурта полисини бериш;
- б) барча зарур ҳужжатлар олингандан ва суғурта ҳодисаси юз берганлиги факти тан олингандан сўнг, ушбу Суғурта шартномасида келишилган тартибда ва муддатларда суғурта товонини тўлаш;
- в) ушбу Шартноманинг амал қилиш даврида Суғурталовчига суғурта масалалари бўйича маслаҳатлар бериш;
- г) ушбу Шартноманинг амал қилиш даврида Суғурта қилдирувчидан олинган маълумотларнинг махфийлигига риоя этиш, Суғурталовчи Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ давлат органларига маълумот тақдим этиши шарт бўлган ҳоллар бундан мустасно.

8. СУҒУРТА ДАЪВОСИНИ КЎРИБ ЧИҚИШ

8.1. Суғурталовчига суғурта товонини тўлаш тўғрисида суғурта даъвосини тақдим этиш учун асос бўлиши мумкин бўлган ҳар қандай йўқотиш ёки шикастланиш юз берганда, Суғурта қилдирувчи (Фойда олувчи) қуйидагиларга мажбур:

- бу ҳақда Суғурталовчини имкон қадар тезроқ, лекин 72 (48) соатдан кечиктирмай хабардор қилиш ва тегишли хабарномадан сўнг 5 (беш) календарь кун ичида Суғурталовчига зарарга таъсир кўрсатган сабаблар ва ҳолатларни кўрсатган ҳолда ёзма ариза юбориш;
- содир бўлган воқеа ҳақида дарҳол ваколатли органларга хабар бериш;
- Суғурталовчи талаб қилиши мумкин бўлган йўқотиш, вайрон бўлиш ёки шикастланиш сабаблари ва миқдорида оид барча тафсилотлар ва далилларни ўз харажатлари ҳисобидан тақдим этиш;
- Суғурталовчига зарарга оид барча хатлар, даъволар, буйруқлар ёки бошқа ҳужжатларни тақдим этиш. Ушбу Суғурта шартномаси Суғурта қилдирувчи Суғурталовчига ушбу шарт бўйича ўз ҳуқуқларидан фойдаланиш учун зарур бўлиши мумкин бўлган рухсатнома ва ваколатларни берганлигининг исботи ҳисобланади.

8.2. Суғурта қилдирувчи ҳар қандай йўқотишлар ва/ёки шикастланишлар содир бўлганлиги тўғрисида хабар берганда, Суғурталовчи зарарнинг тури, сабаблари ва ҳолатларини батафсил ўрганиш учун ўз ходимини ёки суғурта даъволарини кўриб чиқиш топширилган бошқа шахсни юборишга ҳақли.

Зарур ҳолларда суғурта ҳодисасининг юз берганлиги ваколатли давлат органлари томонидан тасдиқланади.

8.3. Ҳодисанинг сабаблари ва ҳолатларини кўрсатувчи, шунингдек, зарар миқдорини белгилувчи ҳужжатлар асосида Суғурталовчи томонидан суғурта ҳодисасини тан олиш ёки тан олмаслик тўғрисида қарор чиқарилади. Суғурталовчи томонидан суғурта ҳодисаси тан олинган тақдирда, тўланиши лозим бўлган суғурта товони суммаси белгиланади. Суғурталовчи томонидан суғурта қилдирувчига (наф олувчига) суғурта товонини тўлаш суғурта ҳодисаси тан олинган кундан бошлаб 20 (йигирма) банк куни ичида амалга оширилади.

Суғурталовчининг қарорига рози бўлмаган тақдирда, Суғурта қилдирувчи суғурта даъволарини ҳал қилиш учун мустақил эксперт тайинланишини талаб қилиши мумкин.

9. СУҒУРТА ҚОПЛАМАСИНИ ТЎЛАШ ТАРТИБИ

9.1. Ушбу бўлим бўйича ушбу Шартнома доирасидаги зарар, бузилиш ёки шикастланишлар қуйидаги тартибда қопланади:

- мол-мулк йўқолганда (бутунлай нобуд бўлганда) - суғурта шартномаси тузилган санадаги шикастланган мол-мулкнинг ҳақиқий қиймати миқдорида, бироқ суғурта суммасидан ортиқ бўлмаган миқдорда;
- мол-мулк шикастланганда (қисман бузилганда) - тиклаш харажатлари миқдорида, бироқ суғурта суммасидан кўп бўлмаган миқдорда.

Тиклаш харажатлари қуйидагиларни ўз ичига олади:

- таъмирлаш (тиклаш) учун материаллар ва эҳтиёт қисмлар харажатлари;
- таъмирлаш ишларига ҳақ тўлаш харажатлари;
- материалларни таъмирлаш жойига етказиб бериш харажатлари ва суғурталанган мол-мулкни суғурта ҳодисаси юз беришидан бевосита олдинги ҳолатида тиклаш учун зарур бўлган бошқа харажатлар.

Тиклаш харажатларига қуйидагилар кирмайди:

- суғурталанган объектни яхшилаш натижасида юзага келган қўшимча харажатлар;
- вақтинчалик ёки ёрдамчи таъмирлаш ёки тиклашдан келиб чиққан харажатлар;

- зарур харажатлардан ортиқча қилинган бошқа харажатлар.

9.2. Суғурта товонини тўлиқ ёки қисман тўлаган Суғурталовчига ушбу сумма доирасида Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мувофиқ регресс талаб қилиш ҳуқуқи ўтади.

10. ШАРТНОМАНИ БЕКОР ҚИЛИШ ВА ТЎХТАТИШ

10.1. Ушбу Суғурта шартномаси исталган вақтда томонлардан бирининг ёзма аризасига кўра бекор қилиниши мумкин, бунда суғурта шартномасини бекор қилиш учинчи томоннинг манфаатларига дахлдор бўлган ҳоллар бундан мустасно, бу ҳақда бекор қилишнинг тахминий муддатидан камида 30 (ўттиз) кун олдин маълум қилиниши шарт.

10.2. Суғурталовчи ўз мажбуриятларини бузганлиги сабабли Суғурта қилдирувчи ушбу Суғурта шартномасини муддатидан олдин бекор қилишни талаб қилган тақдирда, тўланган суғурта мукофоти тўлиқ ҳажмда қайтарилиши лозим. Акс ҳолда, суғурта мукофоти Суғурталовчининг қилган харажатларини чегириб ташлаган ҳолда суғуртанинг тугамаган даври учун қайтарилади.

10.3. Суғурталовчи Суғурта қилдирувчи ўз мажбуриятларини бузганлиги сабабли ушбу Суғурта шартномасини муддатидан олдин бекор қилишни талаб қилса, тўланган суғурта мукофоти қайтарилмайди.

10.4. Ушбу Суғурта шартномаси қуйидаги ҳолларда бекор қилинади:

- амал қилиш муддати тугаганда;
- Суғурталовчининг Суғурта қилдирувчи олдидаги мажбуриятларини тўлиқ ҳажмда бажариши;
- Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ҳолларда.

11. СУБРОГАЦИЯ

11.1. Суғурта товонини тўлаган Суғурталовчига тўланган сумма доирасида Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) нинг етказилган зарар учун жавобгар шахсга нисбатан талаб қилиш ҳуқуқи ўтади.

11.2. Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) суғурта товонини олишда барча зарур ҳужжатларни Суғурталовчига топшириши ва Суғурталовчи томонидан суғурта ҳодисаси юз беришда айбдор бўлган шахсга нисбатан қайта талаб қилиш ҳуқуқини амалга ошириш учун барча ҳаракатларни амалга ошириши шарт.

11.3. Агар Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) Суғурталовчи томонидан қопланган зарарлар учун жавобгар шахсга нисбатан ўз талаб қилиш ҳуқуқидан воз кечса ёки ушбу ҳуқуқни амалга ошириш Суғурта қилдирувчининг (Наф олувчининг) айби билан имконсиз бўлиб қолса, Суғурталовчи суғурта товонини тўлиқ ёки тегишли қисмини тўлашдан озод қилинади ва суғурта товонининг ортиқча тўланган суммасини қайтаришни талаб қилишга ҳақли.

12. ТОМОНЛАРНИНГ ЖАВОБГАРЛИГИ

12.1. Томонлар ўз зиммаларига олган мажбуриятларни бажармаганликлари ёки лозим даражада бажармаганликлари учун Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мувофиқ жавобгар бўладилар.

12.2. Суғурта мукофоти ўз вақтида тўланмаган тақдирда, Суғурталовчи Суғурта қилдирувчига муддати ўтказиб юборилган ҳар бир кун учун тўланмаган суғурта мукофоти (тўлови) суммасининг 0,2 фоизи миқдорида, бироқ муддати ўтказиб юборилган сумманинг 20 фоизидан кўп бўлмаган миқдорда пеня ҳисоблашга ҳақли.

12.3. Суғурта қилдирувчига тўланиши лозим бўлган суғурта тўловини кечиктирганлик учун. Суғурталовчи Суғурта қилдирувчига кечиктирилган ҳар бир кун учун кечиктирилган сумманинг 0,2 фоизи миқдорида, бироқ ушбу Суғурта шартномаси бўйича тўланиши лозим бўлган сумманинг 20 фоизидан кўп бўлмаган миқдорда пеня тўлайди.

12.4. Ушбу Суғурта шартномаси бўйича қабул қилинган мажбуриятларни бажаришдан асоссиз равишда тўлиқ ёки қисман бош тортганлик учун ўз мажбуриятларини бузган томон бошқа томонга у тўлашдан бош тортган ёки бўйин товлаган сумманинг 15 фоизи миқдорида жарима тўлайди.

13. ФОРС - МАЖОР

13.1. Томонлар форс-мажор ҳолатлари даврида суғурта шартномаси бўйича ўз мажбуриятларини қисман ёки тўлиқ бажармаганликлари учун жавобгар бўлмайдилар.

13.2. Форс-мажор ҳолатларига қуйидагилар киради: табиий ҳодисалар (зилзилалар, кўчкилар, довуллар, қурғоқчиликлар ва суғурта шартномасида назарда тутилмаган, санаб ўтилмаган бошқа табиий офатлар) ёки ижтимоий-иқтисодий ҳолатлар (ҳарбий ҳаракатлар, иш ташлашлар, қамаллар, давлат ташкилотлари ва давлатлар ўртасидаги чеклов ва тақиқлаш чоралари, шунингдек, ҳукумат қарорлари ва бошқалар) туфайли юзага келган фавқулодда, олдини олиб бўлмайдиган ва кўзда тутилмаган ҳолатлар, агар бу ҳолатлар суғурта шартномасининг бажарилишига бевосита таъсир кўрсатган бўлса.

13.3. Форс-мажор ҳолатлари юзага келганда ва тугатилганда томонлар бир-бирларини ёзма равишда хабардор қиладилар.

13.4. Форс-мажор ҳолатлари юзага келган тақдирда, томонларнинг мажбуриятларини бажариш муддати форс-мажор ҳолатлари амал қилган вақтга мутаносиб равишда кечиктирилади.

14. НИЗОЛАРНИ ҲАЛ ЭТИШ ТАРТИБИ

14.1. Ушбу Суғурта шартномасида назарда тутилган ёки у билан боғлиқ масалалар бўйича низолар, талаблар ёки келишмовчиликлар юзага келган тақдирда, томонлар уларни музокаралар йўли билан ҳал этиш чораларини кўрадилар.

14.2. Ушбу Суғурта шартномасидан келиб чиқадиган ёки у билан боғлиқ бўлган, шу жумладан унинг бажарилиши, бузилиши, тўхтатилиши ёки ҳақиқий эмаслиги билан боғлиқ низолар, келишмовчиликлар ёки талабларни ҳал қилишнинг имкони бўлмаганда, улар Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мувофиқ ҳал қилиниши лозим.

15. БОШҚА ШАРТЛАР

15.1. Ушбу Суғурта шартномаси кучга киргунга қадар Суғурта қилдирувчи суғурталанган мол-мулкка нисбатан қўлланиладиган бошқа барча суғурта шартномалари ва/ёки суғурта шартномалари (агар улар мавжуд бўлса) ҳақида хабар бериши шарт.

15.2. Ушбу Суғурта шартномасига барча қўшимчалар ва ўзгартиришлар томонларнинг розилиги билан ёзма равишда амалга оширилиши шарт.

15.3. Томонларнинг ушбу Суғурта шартномасида тавсифланмаган ўзаро муносабатлари Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилиги ва ушбу Суғурта шартномаси тузилишига асос бўлган Суғурта қоидалари билан тартибга солинади.

15.4. Суғурталовчи ва Суғурта қилдирувчи ушбу Суғурта шартномасининг мавжудлиги ва мазмунини, иловалар ва ушбу Суғурта шартномаси билан боғлиқ бошқа ҳужжатларни тегишли томоннинг олдиндан ёзма рухсатисиз учинчи томонга ошкор қилмасликка розилик билдирадилар ва тасдиқлайдилар.

15.5. Ушбу Суғурта шартномаси икки нусхада тузилган бўлиб, томонларнинг ҳар бирида бир нусхадан сақланади ва бир хил юридик кучга эга.

16. ТОМОНЛАРНИНГ ЮРИДИК МАНЗИЛЛАРИ, РЕКВИЗИТЛАРИ ВА ИМЗОЛАРИ

СУҒУРТАЛОВЧИ

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚ

Манзил: Тошкент ш., Абдулла Қодирий

СУҒУРТА ҚИЛДИРУВЧИ

Манзил:

кўчаси, 3А-уй

Банк: Ўзбекистон Миллий банкининг
«Саёҳат» филиали

ҳ/р: 2021 4000 5039 6842 0001

МФО: 00450

ИНН: 202723160

Тел.: +998 71 207 91-93

Суғурталовчи номидан:

Бошқарув Раиси:

(имзо) м.ў.

Банк: _____

ҳ/р: _____

МФО: _____

ИНН: _____

Тел: _____

Суғурта қилдирувчи номидан:

(имзо) м.ў.

Мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш шартномаси намунасига

1-илова

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚ суғурта компаниясига

_____дан

(Ариза берувчининг фамилияси, исми, отасининг исми тўлиқ)

паспорт: серияси: _____ рақами: _____ берилган _____
"____" _____ 20__ й., турар жойи: _____**Мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш тўғрисида****АРИЗА-СЎРОВНОМАСИ ***

Сиздан «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚнинг мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш Қоидаларида (умумий суғурта тармоғининг 8-синфи) назарда тутилган шартлар асосида мен билан мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш шартномасини тузишингизни сўрайман.

Суғурта қилиниши лозим бўлган мол-мулк рўйхати илова қилинади.

Мол-мулкка эгалик қилиш ҳуқуқи: _____

Суғурталанадиган таваккалчиликлар: _____

Суғурта шартномасининг алоҳида шартлари: _____

Суғурта муддати: 20__ йил «__» _____дан 20__ йил «__» _____гача.

Мол-мулкни суғурталаш бўйича умумий суғурта суммаси: _____

(сумма рақамлар ва сўз билан)

Сўнги уч йил ичида «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚнинг мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш қоидалари (умумий суғурта тармоғининг 8-синфи) бўйича суғурта деб тан олинadиган ҳодисалар содир бўлганми: _____

(сана, зарар кўрган мол-мулкнинг номи, хавф-хатар, зарар миқдори)

Мол-мулк бошқа суғурта компанияларида суғурталанган (ҳа/йўқ (кераксизининг устидан чизилсин), компания, суғурта суммаси, таваккалчилик турлари, шартномаларнинг амал қилиш муддатлари кўрсатилсин) _____

Ариза-анкетага қуйидагилар ҳам илова қилинади: _____

Ушбу Ариза-сўровномада мен келтирган маълумотлар ишончли ва тўлиқ эканлигини тасдиқлайман. Шунингдек, «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚ (умумий суғурта тармоғининг 8-синфи) мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш қоидаларини олганимни ва суғурта шартларига розилигимни тасдиқлайман. Бундан ташқари, суғурта даврида суғурталанган мол-мулк билан боғлиқ барча ўзгаришлар ҳақида _____га хабар бериш мажбуриятини оламан.

(Ариза берувчининг имзоси)

_____ш. «__» _____ 20__ й.

Ариза _____ қабул қилинди ва журналда 20__ йил «__» _____ да

(«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚ ходимининг лавозими ва фамилияси)

_____ рақами билан рўйхатга олинди.

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚКнинг мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш қоидаларига мувофиқ суғурталашга

(ариза берувчининг номи) га тегишли мол-мулк рўйхати

№ п/п	Мол-мулкнинг номи	Манзил	Ҳақиқий қиймат	Суғурта қиймати	Суғурта суммаси	Суғурта мукофоти	Изоҳ

Ариза берувчи _____
(Ф.И.О., имзо)

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК вакили _____
(Ф.И.О., имзо)

Тўлдирилган сана "___" _____ 20__ й.

Мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш шартномаси намунасига

2-илова

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК суғурта компаниясига

Мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш тўғрисида**АРИЗА - СЎРОВНОМАСИ ***

Ариза берувчининг номи _____

(ариза берувчининг тўлиқ номи)

_____ асосида иш юритувчи _____ номидан,

(ваколатли шахснинг Ф.И.О.)

(Устав, Низом, ишончнома, бошқа)

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚКнинг мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш Қоидаларида (умумий суғурта тармоғининг 8-синфи) назарда тутилган шартлар асосида мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш шартномасини тузишингизни сўрайди.

Ариза берувчининг реквизитлари

Юридик манзили: _____

Почта манзили: _____

Телефон: _____ Факс: _____ э-маил: _____

Ариза берувчининг банк реквизитлари

Банк: _____

Ҳ/р _____ коди _____

СТИР _____

Аризачининг умумий тавсифи

Фаолият тури: _____

Ушбу фаолият тури билан шуғулланиш стажи _____ йил

Олдинги суғурталовчи: _____

(Суғурталовчининг тўлиқ номи)

Қандай хавф-хатарлар суғурталанган: _____

Мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш шартномалари бўйича илгари суғурта товони тўланганми: ҳа, йўқ (кераксизларини ўчириб ташланг).

Суғурта қилиниши лозим бўлган мол-мулк тўғрисидаги маълумотлар

Суғурта қилиниши лозим бўлган мол-мулк рўйхати илова қилинади.

Мол-мулкка эгалик қилиш ҳуқуқи: _____

Суғурталанадиган таваккалчиликлар: _____

Суғурта шартномасининг алоҳида шартлари: _____

Суғурта муддати: 20__ йил «__» _____дан 20__ йил «__» _____гача.

Мол-мулкни суғурта қилиш бўйича умумий суғурта суммаси: _____

Мол-мулк бошқа суғурта компанияларида суғурталанган (ҳа/йўқ (кераксизининг устидан чизилсин), компания, суғурта суммаси, таваккалчилик турлари, шартномаларнинг амал қилиш муддатлари кўрсатилсин) _____

Ариза-анкетага қуйидагилар ҳам илова қилинади: _____

Ушбу Ариза-сўровномада мен келтирган маълумотлар ишончли ва тўлиқ эканлигини тасдиқлайман. Шунингдек, «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК (умумий суғурта тармоғининг 8-синфи) мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш қоидаларини олганимни ва суғурта шартларига розилигимни тасдиқлайман. Бундан ташқари, мен суғурта даврида суғурталанган мол-мулк билан боғлиқ барча ўзгаришлар ҳақида _____ га хабар бериш мажбуриятини оламан.
(Ариза берувчининг имзоси)

_____ ш. 20__ й. «__» _____

Ариза _____ қабул қилинди ва журналда 20__ йил «__» _____ да
(«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК ходимининг лавозими ва фамилияси)

_____ рақами билан рўйхатга олинди.

Ариза-анкетага қуйидагилар ҳам илова қилинади: _____

Ушбу Ариза-сўровномада мен келтирган маълумотлар ишончли ва тўлиқ эканлигини тасдиқлайман. Шунингдек, «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК (умумий суғурта тармоғининг 8-синфи) мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш қоидаларини олганимни ва суғурта шартларига розилигимни тасдиқлайман. Бундан ташқари, суғурта даврида суғурталанган мол-мулк билан боғлиқ барча ўзгаришлар ҳақида _____ га хабар бериш мажбуриятини оламан.
(Ариза берувчининг имзоси)

_____ ш. _____ «__» _____ 20__ й.

Ариза _____ қабул қилинди ва журналда 20__ йил «__» _____ да
(«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК ходимининг лавозими ва фамилияси)

_____ рақами билан рўйхатга олинди.

№ п/п	Мол-мулкнинг номи	Манзил	Ҳақиқий қиймат	Суғурта қиймати	Суғурта суммаси	Суғурта мукофоти	Изоҳ

Ариза берувчи _____
(Ф.И.О., имзо)

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК вакили _____
(Ф.И.О., имзо)

Тўлдирилган сана «__» _____ 20__ й.

Мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш шартномаси намунасига

3-илова

Моль-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш бўйича**_____ -сонли суғурта полиси ***

1. Суғурта қилдирувчининг фамилияси, исми, отасининг исми: _____
2. Суғурталанган мол-мулк: _____
3. Суғурта ҳодисаси: _____
4. Суғурта суммаси: _____
5. Суғурта мукофоти: _____
6. Суғурта мукофотини тўлаш муддати: _____
7. Суғурта шартномасининг амал қилиш муддати 20__ йил «__» _____ соат 00 дан 24-00 гача 20__ йил «__» _____
8. Суғурта қилиш ҳудуди _____

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚнинг мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш бўйича 20__ йил «__» _____даги _____-сонли шартнома бўйича мажбуриятлари кучга кирди.

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚ раҳбари _____

(Ф.И.Ш. имзо) М.Ж.

Полис берилган сана: «__» _____ 20__ й.

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚ билан шошилиш алоқа телефони: _____

Мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш шартномаси намунасига

4-илова

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК суғурта компаниясига _____дан

(Суғурта қилдирувчининг фамилияси, исми, отасининг исми тўлиқ)

паспорт: серияси: _____ рақами: _____, 20__ йил «__» _____ куни
_____ га берилган, _____ манзилида яшайдиган

Суғурта полиси (шартномаси) _____-сонли, 20__ йил «__» _____

Суғурта шартномасининг амал қилиш муддати 20__ йил «__» _____ соат 00 дан 20__ йил
«__» _____ 24-00 гача

Суғурта суммаси: _____.

Суғурталанган мулк билан боғлиқ ҳодиса тўғрисидаги Ариза*Шуни маълум қиламанки, суғурталанган мол-мулк билан суғурта ҳодисаси содир бўлган ва у
суғурта ҳодисаси деб тан олинishi мумкин.

Ҳодиса сабаблари ва ҳолатлари ҳақида қуйидагиларни маълум қиламан:

Суғурта суммаси: _____.

Ҳодиса санаси ва вақти: _____

Ҳодиса содир бўлган жой манзили: _____

20__ йил «__» _____ суғурталанган мол-мулки билан ҳодиса ҳақида
_____ туман ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига хабар берилди ва

(мансабдор шахснинг унвони, лавозими, Ф.И.О.)

ҳодиса ҳақида _____ тузилди.

(ҳужжат тури)

Ҳодиса ҳолатлари: _____

Суғурталанган мол-мулк бўйича харажатлар қанча суммага баҳоланади: _____

Ушбу аризага қуйидагилар илова қилинади: _____

Мен ушбу воқеа бўйича ўзимга маълум бўлган барча ишончли маълумотларни етказдим.

Суғурта қилдирувчи номидан _____ 20__ й.

(имзо)

Ариза _____ қабул қилинди ва журналда 20__ йил " __ " _____ да

(«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК ходимининг лавозими ва фамилияси)

_____ рақами билан рўйхатга олинди.

Мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш шартномаси намунасига
4-илова

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК суғурта компаниясига _____дан

(Суғурта қилдирувчининг фамилияси, исми, отасининг исми тўлиқ)

Суғурта қилдирувчининг почта манзили ва банк реквизитлари: _____.

Суғурта полиси (шартномаси) _____-сонли, 20__ йил «__» _____

Суғурта шартномасининг амал қилиш муддати 20__ йил «__» _____ соат 00 дан 24-00
20__ йил «__» _____ гача

Суғурталанган мол-мулк бўйича суғурта суммаси: _____

Суғурталанган мулк билан боғлиқ ҳодиса тўғрисидаги Ариза*

Шуни маълум қиламанки, суғурталанган мол-мулк билан суғурта ҳодисаси содир бўлган ва у суғурта ҳодисаси деб тан олинishi мумкин.

Ҳодиса сабаблари ва ҳолатлари ҳақида қуйидагиларни маълум қиламан:

Суғурта суммаси: _____.

Ҳодиса санаси ва вақти: _____

Ҳодиса содир бўлган жой манзили: _____

20__ йил «__» _____ суғурталанган мол-мулки билан ҳодиса ҳақида
_____ туман ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига хабар берилди ва

(мансабдор шахснинг унвони, лавозими, Ф.И.О.)

ҳодиса ҳақида _____ тузилди.

(ҳужжат тури)

Ҳодиса ҳолатлари: _____

Суғурталанган мол-мулк бўйича харажатлар қанча суммага баҳоланади: _____

Ушбу аризага қуйидагилар илова қилинади: _____

Мен ушбу воқеа бўйича ўзимга маълум бўлган барча ишончли маълумотларни етказдим.

Суғурта қилдирувчи номидан _____ 20__ й.

(имзо)

Ариза _____ қабул қилинди ва журналда 20__ йил «__» _____ да

(«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК ходимининг лавозими ва фамилияси)

_____ рақами билан рўйхатга олинди.

Мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш шартномаси намунасига

5-илова

Суғурта ҳодисаси юз берганда* _____-сонли Далолатнома

_____ ш. 20__ йил "____" _____

Биз, қуйида имзо чекувчилар, «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК вакили _____, бир томондан, суғурта қилдирувчининг вакили _____,

(Лавозими, Ф.И.О.) (Суғурта қилдирувчи вакилининг Ф.И.О., паспорт маълумотлари)

иккинчи томондан ва эксперт _____

(эксперт(лар)нинг Ф.И.О., паспорт маълумотлари, зарурат бўлганда тўлдирилади)

учинчи томондан, қуйидагилар тўғрисида ушбу далолатномани туздилар:

1. Мол-мулкни ёнғин ва табиий офатлардан суғурта қилиш шартномаси бўйича 20__ йил «__» _____да суғурталанган мол-мулк билан қуйидагилар содир бўлди:

(ҳодисанинг қаерда, қачон ва қандай шароитда содир бўлганлигини кўрсатиш)

2. Ҳодиса натижасида суғурталанган мол-мулкка

(суғурталанган мулкка етказилган зарарни тавсифлаш)

3. Суғурталанган мол-мулкнинг суғурта суммаси:

4. Суғурталанган мол-мулк бўйича илгари тўланган суғурта қопламаси суммаси

5. Суғурта ҳодисаси юз беришига сабаб бўлган фактлар бўйича жиноят иши қўзғатилганми ёки суд жараёни бошланганми: ҳа; йўқ (кераксизларини ўчириб ташланг).

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚКнинг ягона етказиб берувчиси _____

(Ф.И.О., имзо) М.Ў.

Суғурта қилдирувчининг вакили _____

(Ф.И.О., имзо)

Эксперт (лар) _____

(Ф.И.О., имзо)

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК вакили _____ М.Ў.

(Ф.И.О., имзо)

Суғурта қилдирувчининг вакили _____

(Ф.И.О., имзо)

Эксперт (лар) _____

(Ф.И.О., имзо)

Ушбу далолатнома «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК томонидан кўриб чиқилган (20__ йил «__» _____даги _____-сонли баённома (қарор) ва тўлаш тўғрисида қарор қабул қилинган; суғурталанган мол-мулк бўйича

_____ миқдорида суғурта товонини тўлашни рад этиш (кераксиз қисми ўчирилсин).

Ушбу далолатнома «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК томонидан кўриб чиқилди (20__ йил «__» _____даги _____-сонли баённома (қарор) ва _____ тўлаш тўғрисида қарор қабул қилинди; суғурталанган мол-мулк бўйича суғурта товонини тўлашдан бош тортиш (кераксиз қисми ўчирилсин).